Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 178 (3376)
ЧОРШАНБА
3 АВГУСТ 1977 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Истеъмол буюмларига кенг йўл

ЧИРОЙЛИ ВА ЧИДАМЛИ

2-пойафзал фабрикаси ишчилари Улуғ Октябрь юбилейига муносиб меҳнат совғасини ҳозирлашмоқда.

Бугун

КОРХОНАДА ЙИЛ БОШИДАН БУЁН ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН МАҲСУЛОТ 9 МИЛЛИОН СЎМЛИККА ЕТДИ.

—Корхонамизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг 16 хилига Давлат Сифат белгиси ёрлиғи тушириляпти, — дейди фабрика директори Маҳмуд Маъруповъ. — Корхонамиз азаматлари бундай пойафзаллардан кунига 600—650 жуфт ишлаб чиқаришмоқда. Улар тайёрлаётган 1155, 133, 112-моделли пойафзалларга айниқса талаб катта. Бу туфли ва сандалетлар ёзда қулай бўлиб, улар ихчам ва чиройли тикилган. Улардан 133-моделли пойафзални биз энг замонавий ва кўркам материалдан тайёрлаяпмиз.

Яқинда 737-моделли маҳсулотимизга ҳам Давлат Сифат белгиси берилиши бизга шарафли ва масъулиятли вазифа юклади. Бу юксак ишончни оқлаш мақсадида фабрикамиз ишчилари ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Чунончи, Д. Алимова, М. Эргашева, Ф. Алдаберганова ва В. Набиевалар кунлик нормаларини 150—200 процент бажаришяпти. Улар бугунги кунда 1978 ва 1979 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Ишчиларимиз йиллик планга қўшимча 500 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилишган.

Ҳозирги кунда «Узсельхозтехника» бирлашмасининг тажриба-ремонт механика заводи коллективи қишлоқ меҳнаткашларига кўплаб двигателларни капитал ремонтдан чиқариб беряпти.

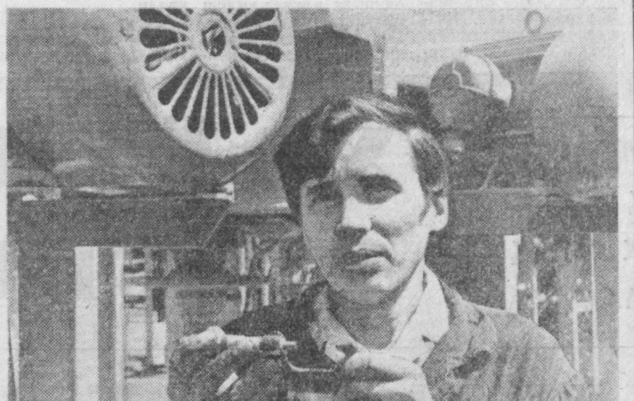

СУРАТДА: двигателларнинг тез ва соз ремонт қилинишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган гидропресс цехининг илғор силлиқловчиси Анатолий Корешонков. Пешқадам ишчи сифат ва самарадорлик беш йиллик топшириғини икки ярим йилда бажариш учун тер тўкяпти.

М. Нуриддинов фотолари.

ЎҚУВ ЙИЛИ ТАРАДДУДИ

РЕМОНТ ТУГАЛЛАНДИ

Бугун

Собир Раҳимов район халқ маорифи бўлими барча ўрта мактабларда ремонт ишлари тугалланганлиги ҳақида рапорт берди.

9 та мактабда жорий, 19 та мактабда капитал ремонт ишлари олиб борилди. Райондаги «Миконд» заводи, «Тошкент» ишлаб чиқариш бирлашмаси, 1-автомобиль комбинати, «Компрессор», тара ремонти заводлари, республика Маданият министрлигининг ремонт-қурилиш бошқармаси ўз оталиқларидаги мактабларга яқиндан катта ёрдам бердилар.

Бундан ташқари Шимолий Олмазор кўчасидаги касб ўрганиш марказида ҳам катта тайёргарлик олиб борилди. Эндиликда у ерда 2400 боланинг шуғулланиши учун қулай шароитлар яратиб берилди.

Янги ўқув йилида райондаги 28 та мактабга 33 минг ўқувчи таълим олгани боради. 1-синфларга эса 4 минг 100 ўқувчи қабул қилинган.

Келгуси йил ҳисобига

«Шарқ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун кун сайин мусобақа байроғини баланд кўтармоқда.

Юбилей олди зарбдор вахтасида дурадгорлар— Х. Тўлаганов, Х. Ниғматов, Ш. Шамилев, А. Орлянский, О. Селиванов, пардозловчи М. Лепиналар юксак меҳнат кўрсаткичларига эришяптилар. Корхона пешқадамлари шу кунларда сифат ва самарадорлик беш йиллигининг учинчи йили ҳисобига меҳнат қилишяпти. Илғорлар билан бирга ўттиздан ортиқ ишчи шонли санани уч ярим йиллик топшириқни бажариш билан кутиб олишга аҳд қилди. Бирлашма коллективи эса 5 декабрга қадар икки йиллик топшириқни уддалашга сўз берди.

Ҳозирги кунда корхонада тўққиз хил маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Яқинда мебелчиларнинг кабинет набори ва хонтахтасига Давлат Сифат белгиси берилди.

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

Зарбдор меҳнатимиз — Улуғ Октябрга!

Асбобсозлик заводида кўплаб меҳнат пешқадамлари ишлашади. Шулардан бири Ира Триандифилидир. У ўнинчи беш йиллик топшириғини 3,5 йилда бажаришга аҳд қилган. Ҳозирда эришаётган ютуқлари илғор ишчининг ўз сўзи устидан чиқишидан далолат бераяпти.

★ БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

Уч йиллик топшириқ тайёр

Яқинда Тошкент тўқимачилик комбинатининг машъаллари — кўпстанокчилар Л. Герасимова, Б. Жўраева, Н. Ершова, В. Солдатова, А. Верзилиналардан сўнг кўпстанокчи тўқувчилар М. Асеева, В. Кузнецова ва К. Аникиналар уч йиллик топшириқни бажарганликлари ҳақида рапорт берган эдилар.

Бугун

ТЎҚУВЧИ В. КАСТЕРИНА ҲАМ 1979 ЙИЛ ҲИСОБИГА ДАСТЛАБКИ МАҲСУЛОТ БЕРА БОШЛАДИ.

Илғор ишчи сменадошлари Л. Герасимова ва Б. Жўраевалардан ўрнак олиб, станокларга хизмат кўрсатиш зонасини тобора кенгайтириб боряпти.

Комбинатнинг тўрт тўқувчиси — М. Асеева, В. Тараканова, К. Аникина ва Л. Казанцевалар эса беш йиллик бошидан буён пландан ташқари 1 миллион 311 минг метр хом сурп ишлаб чиқардилар. Шуниси қувончлики, эндиликда комбинат машъаллари ёнига яна бир пешқадам қўшилди.

ЭҲТИЁЖГА ЯРАША

Бугун

«Тошкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи икки минг дона шишага минерал сув қуйиб, савдо тармоқларига жўнатди.

Айни ёзнинг иссиқ дамларида минерал сувчилар аҳоли эҳтиёжига яраша маҳсулот етказиб беряпти. Ҳар куни минерал сув ортилган ўнлаб машиналар республикамизнинг турли шаҳарлари бўйлаб йўл олмоқда.

Ишлаб чиқаришни механизациялаштириш ва автоматлаштириш туфайли ўтган йилга нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 30 процент кўпайди ва Тошкент минерал сувининг сифати ҳам яхшиланди.

Пойтахтимизнинг бир куни

• Қурилиш майдонларида

УЧТА ТЎҚҚИЗ ҚАВАТЛИ УЙ

Чилонзор массивидаги Халқлар дўстлиги проспектида бир йўла учта тўққиз қаватли уй бунёд этилмоқда. Уни 1-уйсозлик комбинатининг азаматлари қуришаётир.

Катта ва равон кўчанинг ҳуснига ҳусн қўшган бу уйларнинг биринчисига 104 оила кўчиб кирди. Навбатдаги бинода эса 80 та оила қувонч шодиёнасини ўтказади.

Бу учала бино ягона архитектура комплексини ташкил қилади. Қаватлар асосан ташқи кўриниши миллий услубда пардозланган панеллардан монтаж қилинмоқда. Уйларнинг биринчи қаватлари аҳолининг узоғини яқин қилиш мақсадида маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва магазинлар учун ажратилган.

— Тўққиз қаватли уйларга кўчиб келувчилар ғоятда мамнун бўлишади, — дейди уйсозлик комбинати 2-монтаж бошқармаси ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи А. Шварц. Чунки улар бино атрофидаги ям-яшил дам олиш зонасида ҳам ҳордиқ чиқаришади. Болалар учун ўйин майдонлари, ҳовузчалар, қизиқарли архитектура шакллари муҳайё этилади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯГА — Донута исмли қиз номига посилка етиб борди. Ўзбекистонлик дугонаси Саодатдан эди у. Қутичадан Ўзбекистон ноз-неъматлари билан бирга бир жуфт пиёла чиқди. Бу — ғоят ҳафсала билан сайқалланган пахта гулли пиёла эди. Ичига зарҳал ҳарфлар билан: «Туғилган кунинг муборак, Донута!» деб ёзилганди. Қиз севинчидан қувониб кетди.

Ҳа, бугун Тошкент чиннисининг, Тошкент пиёласининг овозаси бутун оламга кетган. Мана, ўтган йили Лейпцигда ўтказилган виставкадаёқ чиннисозлар санъати катта Олтин медаль билан тақдирланган бўлса, айни кунларда загребликларни ҳайратда қолдирмоқда. Завод маҳсулотлари СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасида ҳам ўз нафосатини кўз-кўз этиб турибди.

— Ҳа, маҳсулотни нафис қилиб ишлаш —жуда нозик жараён. Шунинг учун бизнинг лабораториямизда талантли, изланувчан, ўткир дидли ижодкорлар хизмат қилади, — дейди корхона бош рассоми Ботир Собиров бизни рассомчилик лабораториясига бошларкан.

Тошкент маҳсулоти довруғи

ЧИННИ ЖИЛОСИ

— Бригадамиз асосан ёш рассомлардан иборат. Мана ўзингиз ҳам диққат билан қарасангиз, чинниларнинг жилосида ёшларимизнинг зўр маҳоратлари билан жўшқин, нафис туйғуларининг уйғунлашиб кетганининг гувоҳи бўласиз.

Улар яратаётган гулларнинг ҳам номлари бир-биридан гўзал: «Атлас табассум», «Қўшбанд», «Нафосат», «Кийик», «Олма гулли», «Оқ олтин»...

Шулардан «Кийик», «Пахта» номли сервизларни, «Оқ олтин», «Қўшбанд», «Олма гулли» ва «Дилором» деб аталган пиёла туркумларини Давлат Сифат белгиси билан тайёрлаяпмиз. Шу кунларда «Иушка» деган янги нусхали туркум устида иш олиб боряпмиз. Бригаданинг ижодкор рассомлари Анвар Нуъмонов ва Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ёқубжон Қорабоевлар ҳам чиннига тушириладиган расмларнинг янги-янги нусхаларини кашф қилишяпти. Уларнинг шогирдларидан Мая Исмоилова, Абдумутал Ваҳобов, Ғайрат Даминов ва Соима Тўхтаеваларнинг номини фахр билан тилга олса арзийди.

— Заводимиз маҳсулотларига талаб жуда катта,— дейди корхона бош инженери Д. Мақсудов,—шунинг учун заводимиз ишчилари ишлаб чиқариш унумини янада ошириш ниятида қизғин меҳнат қилмоқдалар. Ҳозирги муваффақиятларимиз ҳам бунга яққол далил бўла олади. Мана, 1973 йили завод давлатга 8 миллион 200 минг дона чинни буюм тайёрлаб берган бўлса, бу йил 29 миллион дона маҳсулот топширишни планлаштирган.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллик қутлуғ байрамига ҳам муносиб тўёналар тайёрлаяпмиз.

С. ФАХРИДДИНОВА.

• Уй муборак!

МУНОСИБ СОВҒА

Агрегат заводининг ишчи ва инженер-техник ходимлари бинокорлардан яхши совға олишди.

Бугун

1-Қорақамиш массивида 96 хонадонга мўлжаллаб бунёд этилган 4 қаватли турар жой комплекси фойдаланишга топширилди.

Объектдаги қурилиш-монтаж ҳамда пардозлаш ишларини «Главташкентстрой» 6-трестига қарашли 47-қурилиш бошқармасининг бинокорлари амалга оширишди. Айниқса В. Пушев бошлиқ бўёқчилар бригадаси ғайрат кўрсатиб меҳнат қилди.

—Бинокорларимиз, — дейди участка бошлиғи Д. Усмонов, — йил охиригача агрегатсозлар учун яна учта турар жой комплексини қуриб беришади.

Дўстлар дастурхонига

Бугун

Шумилов станциясидан Узоқ Шарқ томон йўлга чиққан поезд вагонларидан бирида консерва заводининг маҳсулотлари ҳам бор.

Серқуёш ўлкамиз ширин-шакар неъматларидан тайёрланган 5600 туба консерва Первийречка станциясида тушириб олинади.

— Шу ойнинг ўзида, — дейди корхона ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи А. Иброҳимов, — «Главсеверторг» буюртмаси бўйича 9 вагон маҳсулот жўнатилади. Жумладан, 192 туба турли компотлар, 35 туба қулупнай мураббоси, 100 туба сиркаланган томат, повидлолар хонадонлар дастурхонини безайди.

Ҳаммаси бўлиб август ойида мамлакатимиз шаҳарларига 72 вагон консерва тортиқ қилинади.

Тез кунда узумдан тайёрланган консерва биринчи марта савдога чиқарилади.

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

ТЕАТРНИНГ ОЛТМИШИНЧИ МАВСУМИ

Бугун

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ КОЛЛЕКТИВИ ЎЗИНИНГ ОЛТМИШИНЧИ МАВСУМИНИ БОШЛАЙДИ.

Октябрь билан тенгдош санъат даргоҳи коллективи бугун томошабинларга К. Яшиннинг «Инқилоб тонги» драмасини намойиш қилади.

Коллективнинг юбилей арафасида олиб борадиган ишлари ҳақида театр директорининг ўринбосари Ҳаким Одилов бундай деди:

— Коллективимиз Октябрнинг катта шодиёнасини муносиб кутиб олиш мақсадида бир қатор янги саҳна асарлари устида иш олиб бораётир. Шулардан бири ёзувчи Асқад Мухторнинг «Бўронларда бордек ҳаловат» асари асосида яратилаётган саҳна асаридир.

Театр коллективи Бекободдаги Ленин номли металлургия заводи қошида ўзининг филиалини ташкил этди. Бу театр ҳаётидаги воқеалардан биридир. Юбилей арафасида филиал томошабинлари театрнинг бир қатор саҳна асарларини кўришади. Бундан ташқари Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози ҳаваскорларига яқиндан ёрдам берамиз.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

▲ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 2 август куни Қримда ПБИП Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек билан учрашди. Э. Герек КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан ўз отпускасини Совет Иттифоқида ўтказмоқда.

Л. И. Брежнев билан Э. Герек ўртоқлар иккала мамлакат ўртасида иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқалар кенгайганлиги ва самарадорлиги ошганлигидан мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Л. И. Брежнев билан Э. Герекнинг суҳбати самимий ва дўстона вазиятда ўтди. Суҳбат муҳокама қилинган барча масалалар юзасидан фикрларнинг тўла бирлигини кўрсатди.

▲ В. И. Ленин номли Иваново мовут комбинатининг тўқувчиси Валентина Николаевна Голубевага Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

• Умри боқий дўстлик

Совет киноси кунлари

Республика Кинематографчилар союзи Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб совет киносининг муваффақиятларини намойиш этиш мақсадида қардош республикалар миллий киноси кунларини ўтказишга киришди. Шаҳримиздаги киночилар уйида бўлиб ўтган биринчи тадбир Совет Белоруссиясининг киносига бағишланди. Томошабинлар «Якшанба кечасида», «Сонетлар учун гулчамбар» сингари янги бадиий картиналарни кўришди. Қардош ўлкадан келган кино усталари ҳамкасбларига олиб бораётган ишлари ҳақида гапириб беришди.

Келгуси ойда Қозоғистон, Грузия, Украина, Литва, Латвия республикаларининг ана шундай кино кунлари Тошкентда ўтказилади. Айни пайтда ўзбек кинематографчилари қардош республикаларда ўзбек киноси кунларида фильмлар кўрсатишади.

КАНИКУЛ ЗАВҚИ

Бугун

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг хорижий студентлар ишлари бўйича советнинг таклифига биноан Киев ва Новороссийск шаҳарларидаги олий ўқув юртларида таълим олаётган чет эллик студентлар делегациялари шаҳримизга келди.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали, республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси, бир қатор маданият даргоҳлари, шаҳарнинг янги массивлари билан танишмоқдалар. Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа жамиятида бўладиган учрашувларда меҳмонларга республикамиз тараққиёти ҳақида гапириб берилади.

Ёшлар Самарқанд ва Бухоро шаҳарларида ҳам бўлишади.

• Тошкент—жаҳонга

ИККИ КЎРГАЗМА УЧУН

Бугун

республика китоб савдоси бошқармасининг китоб-почта бўлими қардош социалистик давлатларга, Осиё, Африка ва Европадаги бир қатор мамлакатларга Тошкентда нашр этилган китобларнинг катта туркумини юборди.

Улар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Фан» нашриётида чиқарилган «Қадимги Тошкент», «Ўзбекистон моддий ва маданият тарихи», «Ўзбекистон ёввойи шифобахш ўсимликлари ва уларнинг манбаи», «Зилзила даракчиларини излаб», «Ўзбекистон ўсимликлар олами ва ундан ўринли фойдаланиш йўллари» деган китоблар бор.

Бундан ташқари Югославия ва Афғонистонда Октябрь 60 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган Ўзбекистон кунларида намойиш қилиш учун 300 га яқин бадиий, сиёсий, илмий китоблар ҳам жўнатилди.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ

«ИНТЕРНАЦИОНАЛ» ОТРЯДИ ИШЛАЯПТИ

Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллари педагогика институтининг немис тили факультети студентлари иштирокида тузилган қурилиш отряди «Интернационал-77» деб аталади. Чиндан ҳам бу отряд турли миллат вакилларидан тузилган. Унда ўзбек, рус, қозоқ, туркман, татар, немис ва бошқа миллат вакиллари бор.

Отряд аъзолари шу кунларда Сергели районидаги Йўлдош шаҳарчанинг «М—2» кварталидаги ўрта мактаб биноси қурилишида қатнашмоқдалар. Улар ўзларининг ғайрат-шижоати билан 3-қурилиш трестининг 30-бошқармаси бинокорларининг оғирини енгил қилишяпти.

Мактаб 1568 ўринли бўлиб, тўртта блокдан иборат. Студентлар бу объектда 50 минг сўм ўрнига 51 минг 500 сўмлик иш бажаришга аҳд қилишган. Янги мактаб биноси қурувчилар ва студентларнинг ғайрати билан 20 августгача фойдаланишга топширилади. Қурилишда студентлардан Ш. Йўлдошев, А. Керн, А. Давронов, Т. Собиров, У. Имомқулов, А. Жабборов, Ж. Оролов сингари ёшлар ғайрат кўрсатишмоқда.

Э. ҚОДИРОВ,
институт студенти.

телетайп лентасидан

● ВАРШАВА. Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ҳузуридаги бош статистика бошқармаси хабар беради: шу йилнинг дастлабки 6 ойи мобайнида саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу ғазридагига нисбатан 8 процентдан зиёд кўпайди. Пўлат, металл қирқувчи станоклар, электр ускуналари, енгил автомобиллар ва мебеллар ишлаб чиқариш айниқса тез ўсди.

Бу йил 17 йирик саноат объекти ишга туширилди. Уй-жой қурилиши тез суръатлар билан давом эттирилди.

● ИСТАМБУЛ. Туркиянинг «Хуррият» газетаси хабар беради: Истамбул ишчилари ва хизматчилари олаётган ойлик иш ҳақининг ярми квартира ҳақини тўлаш учун сарф қилинмоқда. Истамбул савдо палатасининг маълумотларига қараганда, ўтган йили шаҳарда квартира ҳақининг ўртача миқдори ўрта ҳисобда 68 процент, баъзи районларда эса қарийб икки баравар ортган.

Истамбулда квартира ҳақи жуда баланд бўлганлиги орқасида неча ўн минглаб квартиралар бўш ётибди. Ваҳоланки, шаҳарнинг минг-минглаб камбағал гражданлари хароба жойларда истиқомат қилмоқдалар, фанер ва тунукадан ясалган аянчли кулбаларда тирикчилик қилмоқдалар.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукумати, деди энергетика министри П. Рамачандран, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун мамлакатнинг энергетика ресурсларидан тўлиқ фойдаланиш ниятидадир. Министрнинг айтишича, Ҳиндистон қишлоқларини электрлаштириш программаси ҳукуматнинг янги беш йиллик планида асосий роль ўйнаши керак. Шу мақсадда кучли иссиқлик электр станциялари барпо этилади ва электр линиялари қурилиши тезлаштирилади.

● БРЮССЕЛЬ. Бельгияда иш қидириб шу мамлакатга келган ажнабий ишчилар ўртасида ишсизлик тобора авж олмоқда. БельГА агентлигининг хабар беришича, шу йилнинг ўрталарида ажнабийлар орасида тамомила ишсиз бўлган 40 мингга яқин киши Бельгия меҳнат биржаларида рўйхатга олинган.

● УММОН. Назарет шаҳри муниципалитети Исроилдаги араб аҳолисини келгуси ой бошларида ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун ўтказилган яъни забастовкада қатнашишга чақирди. Муниципалитет муроажаатида таъкидлаб ўтилганидек, Тель-Авивнинг ҳукмрон доиралари Исроилда араб миллатига мансуб бўлган кишиларни камситиш ва уларнинг гражданлик ҳуқуқларини поймол этиш сиёсатини ўтказиб келмоқдалар.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Чили марказий банкининг президенти Альваро Бардон Чилининг бошқа мамлакатларга ташқи қарзи ғоят кўпайиб, 4,7 миллиард долларга етганлигини тан олди. Мамлакат бу қарзни 1980 йилгача узиши керак. Бунинг маъноси шуки, ҳар йили бир миллиард доллардан кўпроқ маблағни тўлаб туриш, яъни экспортдан олинадиган валюта тушумларининг ярмини бериш керак. (ТАСС).

Тошкўмир ҳамон Польшанинг асосий табиий бойлиги бўлиб қолмоқда. Ҳозир Польшада юқори даражада механизациялашган 9 та замонавий шахта қурилмоқда, эскилари модернизация қилиняпти.

СУРАТДА: Рыбник кўмир ҳавзасидаги «Янковице» шахтасида ускуналарни монтаж қилиш.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

ТЕНГЛАР ҚАТОРИДА УЛҒАЙИБ

Мен оддий совет аёлиман. Ўз тенгдошларим, замондошларим сингари меҳнат қиляпман. Мамлакатимиз халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаётган бу тенгдошларим, замондошларим тараққиётга катта ҳисса қўшишмоқда. Мен минглаб оналарга ўхшаб болаларимни социалистик жамиятнинг ҳақиқий аъзолари этиб тарбиялаш учун жон куйдиряпман. Мамлакатимиздаги барча хотин-қизлар билан тенг яшаб, тенг улғайиб бормоқдаман.

Бизнинг мамлакатимизда тенг ҳуқуқлилик тушунчаси ҳар бир соҳа, ҳар бир ишда қарор топган. Бизнинг мамлакатимизда бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас.

«СССРда аёллар эркаклар билан тенг ҳуқуққа эгадирлар» СССР янги Конституциясининг лойиҳасида ана шундай деб ёзиб қўйилган. Бу Совет Ўзбекистонида яшаётган аёллар учун жуда катта аҳамиятга эга. Улар фақат Совет ҳокимияти йиллардагина минглаб ўзбек аёллари қатори билим олиш ва меҳнат қилиш ҳуқуқига эга бўлишди. Биз эркинликка эришиш ва озодликни қўлга киритиш учун кураш қанчалик кескин бўлганлигини жуда яхши эслаймиз. Кейинчалик эса ўзбек аёллари жуда буюк ишларни амалга оширишди. Шу ўринда Турсуной Охуновани бир эслайлик. У ўзбек аёли эркаклар билан тенг меҳнат қилиш, ҳатто улардан яхшироқ ишлаш қобилиятига эга эканлигини амалда исбот қилди.

Бугун биз — врач, монтажчи, тракторчи ва академик бўлиб ишламоқдамиз. Менинг тақдиримда Конституция бизга ҳадя қилган эркинликларни яққол кўриш мумкин. Дарҳақиқат кўнглига ёққан соҳада меҳнат қилиш ва ўз имкониятларига мос келадиган ишларни бажариш шу кунимиз учун оддий ҳодиса бўлиб қолди.

Мен 1945 йилда медицина техникумига ўқишга кирдим. Ўшанда 14 ёшли қиз эдим. Отам фронтда ҳалок бўлганди. Врач бўлишни болалигимдан орзу қилиб юрардим. Кейин Тошкент медицина институтига кириб ўқидим... Улғайиб борган сайин илмий-тадқиқот, тажриба ва таҳлил ишларига қизиқишим орта борди. Бу соҳадаги ўз интилишларимни рўёбга чиқариш учун менга шароит яратиб берилди. Химия-биология факультетини битирганимдан кейин мени кафедрада қолдиришди. Аспирантура, кандидатлик диссертацияси... Биология мени ўзига жалб қилиб олди. Айниқса сув ўсимликлари биологиясини ўрганишга қизиқишим зўр эди.

Ҳозир мен лаборатория мудири бўлиб ишламоқдаман. Бу ерда сув ўсимликларининг хусусиятларини ўрганиб, улардан халқ хўжалигида қўлланиш усулларини ишлаб чиқмоқдамиз.

Кўнглингга ёққан иш билан шуғулланиш ҳамма вақт ўзинггагина эмас, бутун халққа катта наф келтиради. Бу бизнинг жамиятимиз учун характерли хусусиятдир. Мен билан бирга меҳнат қилаётган жуда кўп аёллар шундай улғайиб боришмоқдаки, улар бу улғайишни аввалги вақтда ҳатто орзу ҳам қилиша олмасди.

Мен билан бирга меҳнат қилаётганлардан бири Савия Сулаймоновна Рамазоновадир. У биология фанлари доктори. Микробиология лабораториясининг мудири. У ўз докторлик диссертациясини мамлакатимизнинг йирик илмий марказларидан бири бўлган Ленинград шаҳрида ҳимоя қилди.

Мана, Совет Шарқининг бугунги аёллари. Уларнинг ҳаётлари порлоқ. Улар эркин меҳнати, изланишлари билан мамлакатимизнинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшиб келмоқдалар.

М. ҚЎЧҚОРОВА,

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология бўлими лабораториясининг мудири.

ХУШХАБАР САТРЛАРИ

«Каршистройиндустрия» бирлашмасига қарашли уйсозлик комбинатида технологик машина-ускуналар монтаж қилина бошланди. Бу ерда бешта серунум поток линия, шлифовка қиладиган машиналар, декоратив қоришмалар соладиган механизмлар ва бошқа машиналар ўрнатилади. Комбинат шу йилнинг ўзидаёқ ўзининг дастлабки маҳсулоти — йиғма уйларнинг деталларини ишлаб чиқаради. Корхонанинг лойиҳадаги қуввати бир йилда 330 минг квадрат метр уй-жой тайёрлаб бериш учун мўлжалланган.

* * *

Бенобод пахта тозалаш заводида ўрнатилган «ТЛХ — 600» маркали кўчма механикавий транспортёрлар электр энергия сарфлашни икки баравар қисқартириш, цехлар ичида ҳавонинг чанглигини камайтириш имконини беради. Бу транспортёрлар эскириб қолган пневмотранспорт қурилмалари ўрнини босди. Шундай қилиб, пахта йиғим-терими арафасида заводни техника билан қайта қуроллантиришнинг асосий босқичи тугалланди.

* * *

Наманган область, Задарё районидаги «Гулбоғ» совхозида очилган кинолекторий «Улкан йўл босқичлари» деб аталади. Кинолекторий хўжалик касаба союз ташкилотининг ташаббуси билан уюштирилган. Унинг программасида энг муҳим партиявий ҳужжатларни пропаганда қилиш, Советлар мамлакатининг тарихи тўғрисида ҳикоя қилувчи фильмларни кўрсатиш, партия ва комсомол ветеранлари, ҳозирги қаҳрамонлар билан учрашувлар ўтказиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СОВЕТ ЖАМИЯТИ РИВОЖИНИНГ СОЦИАЛ МАСАЛАЛАРИ

Л. А. КОСТИН,

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ МЕҲНАТ ВА СОЦИАЛ МАСАЛАЛАР ДАВЛАТ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ

СССР янги Конституциясининг лойиҳаси совет халқи эришган тарихий социал-иқтисодий ютуқларни акс эттиради. Конституцияда мамлакатда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги мустаҳкамлаб берилган. Бу жамиятда халқ фаровонлиги доимо ошиб бормоқда, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун тобора қулай шарт-шароитлар яратилмоқда.

Лойиҳа жамиятимизнинг социал қиёфаси тубдан ўзгарганлигига асосланади. Ҳозир амалда бўлган Конституция қабул қилинган 1936 йилда мамлакат аҳолиси составида ишчилар ва хизматчилар 45,7 процентни, колхозчилар ва кооперациялашган ҳунармандлар 48,8 процентни, яккаҳол деҳқонлар ва кооперациялашмаган ҳунармандлар 5,5 процентни ташкил этган эди. 1976 йилда аҳолининг 83,6 процентини ишчилар билан хизматчилар ва 16,4 процентини колхозчи деҳқонлар ташкил этди. Ишчилар синфи эндиликда мамлакат аҳолисининг учдан икки қисмини ташкил этади.

Совет жамияти ривожининг социал масалалари янги Конституция лойиҳасининг энг муҳим таркибий қисмидир. Бу масалалар комплекс равишда кенг ифодаланган бўлиб, ижтимоий ишлаб чиқариш ва Совет давлатининг олий мақсади ҳамда бош вазифаларини гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликлари, социал сиёсат, инсон фаолиятининг турли соҳаларини — меҳнат ва унга тўланадиган ҳақини, турмушни, халқ фаровонлиги даражасини ҳамда совет кишиларининг ҳаёт тарзи тушунчаларини ўз ичига олади.

Совет давлатининг олий мақсади синфсиз коммунистик жамият қуришдан иборат эканлиги, социализм шароитида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг олий мақсади эса, кишиларнинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини энг кўп даражада қондиришдан иборат эканлиги Конституцияда биринчи марта таъкидланади. «Ҳар бир кишининг бахт-саодати тўғрисида ҳамманинг ғамхўрлик қилиши ва ҳамманинг бахт-саодати тўғрисида ҳар бир кишининг ғамхўрлик қилиши» совет жамияти ҳаётининг қонуни қилиб олинган. Мазкур қоидаларнинг Конституцияда мустаҳкамланганлиги совет жамиятининг бундан буёнги ривожланиши учун жуда катта социал-сиёсий ва иқтисодий аҳамиятга эгадир.

Конституция лойиҳаси ҳар бир совет кишиси ҳаётига ғоят алоқадор бўлган социал-иқтисодий ҳуқуқлар кенг комплексини ўз ичига олади. Булар меҳнат қилиш, дам олиш, соғлиқни сақлаш, социал таъминот, билим олиш, маданият ютуқларидан фойдаланиш ҳуқуқи, совет кишиларининг сиёсий ҳуқуқлари ва эркинликларидан иборат. Шу билан бирга гражданлар ҳуқуқларининг мазмуни янада чуқурроқ, бу ҳуқуқлар берадиган моддий гарантиялар эса янада тўлароқ, солмоқлироқ бўлиб қолди. Масалан, ҳозирги Конституцияда баён қилинган меҳнат қилиш ҳуқуқи кишининг қизиқиши, қобилияти, профессионал тайёргарлиги, билимига мувофиқ ҳамда ижтимоий эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда касб танлаш, машғулот ва иш турини танлаш ҳуқуқи билан тўлдирилди. Булар совет кишиларида мамлакатимизда меҳнаткаш инсон ҳамиша ўзининг куч-қуввати ва қобилиятини ишга солиши учун имкониятга эга эканлигига янада кўпроқ ишонч бағишлайди.

Социал таъминот ва билим олиш соҳасидаги ҳуқуқлар анча кенгайтирилди. Агар 1936 йилда Конституцияда касал бўлиб қолган ва меҳнат қобилиятини йўқотган пайтда моддий таъминланиш ҳуқуқи мустаҳкамлаб берилган бўлса эндиликда масала кенгроқ равишда қўйилмоқда — бу ҳуқуқ қариганда, инвалид бўлиб қолганида ва боқувчисиз қолган ҳолларда пенсиялар олиш, вақтинчалик иш қобилиятини йўқотганида нафақалар олиш, меҳнат қилиш қобилиятини қисман йўқотган гражданларни иш билан таъминлаш, ёлғиз қолган қариялар ва инвалидлар тўғрисида ғамхўрлик қилиш билан гарантияланади. Билим олиш ҳуқуқини умумий тарзда эълон қилган ҳозирги Конституциядан фарқли равишда янги Асосий Қонун лойиҳасида гап умумий мажбурий ўрта таълим тўғрисида, ҳунар-техника таълими ҳамда олий таълимни кенг ривожлантириш тўғрисида боради.

Конституция лойиҳасида совет гражданларининг шундай ҳуқуқи тўғрисида ҳам гап борадики, бу ҳуқуқ ҳозир амалда бўлган Конституцияда ёзилган эмас. Бу ҳуқуқ уй-жойга эга бўлиш ҳуқуқидан иборат. Бу социализмнинг жуда катта ютуқларидан биридир. Совет ҳокимияти йилларида умумий саҳни қарийб уч миллиард квадрат метрдан иборат бўлган уй-жойлар қурилди. Айниқса кейинги йилларда қурилиш ишлари жадал олиб борилмоқда. Ўтган 15 йил ичида умумий саҳни 1,5 миллиард квадрат метрдан ортиқ уй-жой қурилди. Мамлакатимиз аҳолисининг учдан икки қисми янги уйларга кўчиб кирди ва ўзининг уй-жой шароитларини яхшилаб олди. Бизда квартира ҳақи 1928 йилдан буён ўзгармай келмоқда ва дунёда энг кам тўланадиган ҳақ ҳисобланади.

Конституция лойиҳасига «Социал ривожланиш ва маданият деган махсус боб» биринчи марта киритилган. Ушбу боб ўзига хослигининг асоси шундан иборатки, унда эришилган ютуқларгина конституцион жиҳатдан мустаҳкамланиб қолмай, балки Совет давлати социал сиёсатининг бундан кейинги бош йўналишлари ҳам белгилаб берилган.

Мазкур бобда кўрсатиб ўтилганидек Совет давлати жамиятнинг социал бир хиллигини кучайтиришга кўмаклашади. Бунга эса иш ҳақи билан даромадлар даражасини бир-бирига яқинлаштириш, бутун аҳолининг умумий таълим ва маданий даражасини ўстириш йўли билан эришилади. Фан-техника тараққиёти, билим даражасининг ўсиши негизига ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат бир-бирига яқинлаша боради. Шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги жиддий тафовутлар йўқолиб боради. Қишлоқ хўжалигидаги меҳнатнинг индустриал меҳнатнинг бир турига айланиши, қишлоқ жойларда халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат кўрсатиш, савдо-сотиқ ва коммунал хўжалик муассасалари тармоқларининг кенгайиб бориши, қишлоқларнинг обод посёлкаларга айланиш программаси изчил амалга оширилмоқда.

Янги Конституция лойиҳасида меҳнат шароитларини яхшилаш тўғрисида, оғир қўл меҳнатини қисқартириш, кейинчалик эса ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш негизида уни бутунлай сиқиб чиқариш тўғрисида давлат қилаётган ғамхўрлик таъкидланади. Ҳозирги вақтда саноатда 130 мингга яқин механизациялашган поток ва автоматлашган линиялар, 71 мингдан ортиқ комплекс механизациялашган корхоналар, участкалар ва цехлар бор. Ўтган 40 йил мобайнида меҳнатни энергия билан таъминлаш 7 баравардан ҳам кўпроқ ошди. Бизнинг мамлакатимиз ишлаб чиқаришда жароҳатланиш даражаси энг кам бўлган мамлакатлар қаторига киради.

Социал сиёсатни амалга ошириш йўллари ва воситалари конституцион тартибда биринчи марта белгилаб берилди. Шу нарса таъкидланадики, давлат меҳнат унумдорлиги ўсишига мувофиқ равишда меҳнатга ҳақ тўлаш даражасини, меҳнаткашларнинг реал даромадларини ошириш йўлини оғишмай амалга оширмоқда. Бу йўл изчиллик билан ўтказилмоқда. Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан белгиланадиган ўртача ойлик иш ҳақи 1940 йилдаги 33 сўм ўрнига 1976 йилда 150 сўмни ташкил этди. Ижтимоий истеъмол фондларидан олинадиган тўловлар ва имтиёзлар янада кўп даражада ортди. Саккизинчи ва тўққизинчи беш йилликлар мобайнида аҳолининг реал даромадлари 65 процент кўпайди. Ўнинчи беш йилликда реал даромадлар 21 процент кўпаяди. Конституция лойиҳасида ижтимоий истеъмол фондларидан қайси мақсадлар учун фойдаланиш кераклиги белгилаб берилган.

Янги Конституция лойиҳасида кўрсатиб ўтилганидек, СССРда соғлиқни сақлаш, социал таъминот, маиший хизмат, умумий овқатланиш ва коммунал хўжалик давлат системалари амал қилмоқда ва ривожланмоқда. Қуйидаги мисоллар шундан далолат беради: 40 йил давомида касалхоналардаги ўринлар сони 550 мингтадан 3 миллиондан ҳам кўпроқ ортди. 1936 йилда ҳар юз минг аҳолига 66 врач тўғри келган бўлса, 1976 йилда 335 врач тўғри келди. Бу ҳар қандай капиталистик мамлакатдагига нисбатан анча кўпдир. Урушгача бўлган даврда ҳар минг ишчидан 44 киши олий ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқсиз) маълумотли эди, 1976 йилда эса бу рақам 664 кишини ташкил этди.

Ҳозир мамлакатда 1,3 миллионга яқин илмий ходим ёки жаҳондаги барча илмий кадрларнинг тахминан тўртдан бир қисми ишлаб турибди.

Конституция лойиҳасида СССР гражданларининг ҳуқуқлари билан бир қаторда уларнинг бурчлари ҳам таърифлаб берилган. Бизда ижтимоий фойдали меҳнат ҳамда унинг натижалари инсоннинг тутган ўрнини белгилайди. «Ҳар кимдан — қобилиятига яраша, ҳар кимга — меҳнатига яраша» принципига биноан давлат меҳнат қилиш даражаси ҳамда истеъмол даражаси устидан назоратни амалга оширмоқда. Ҳар бир совет кишиси ҳуқуқларининг бош гарантияси — Ватанимизнинг янада ривожланиши ва гуллаб-яшнашидан иборат. Шу сабабли СССРнинг ҳар бир граждани виждонан меҳнат қилиши, социалистик **мулкни авайлаб асраши ва мустаҳкамлаши,** социалистик Ватанни ҳимоя қилиши, давлат олдидаги ва халқ олдидаги ўз бурчини ҳалол бажариши лозим.

Гражданларнинг совет давлати манфаатларини ҳимоя қилиш, унинг куч-қудратини мустаҳкамлашга ёрдамлашиш, давлат ва жамоат мулкини ўғирлаш ва исроф қилишликка қарши курашишдан иборат бурчлари Конституцияда биринчи марта таърифлаб берилган.

Янги Конституция лойиҳаси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг халқ ҳаёти ва фаровонлиги тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг ёрқин ифодаси, унинг «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» деган программавий шиори амалга оширилаётганлигининг янги далилидир.

(ТАСС).

СУРАТДА: экскаватор ремонти заводи 1-йиғув-механика цехининг моҳир токари Раҳмат Мажидов. У иш вақтидан самарали фойдаланиш ҳисобига смена топшириқларини мунтазам 130—140 процент бажармоқда. Тажрибали ишчи ўзининг қимматли маслаҳатлари билан ёшларга яқиндан ёрдам беряпти.

Беш йиллик пешқадамлари

ИШЧИ КАМОЛОТИ

Бунга йигирма йил бўлди. Қотмагина, ўрта бўйли ўсмир Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг кадрлар бўлимига келиб, ўнинчи синфни шу йил тамомлаганини, ишчи бўлиб ишлаш нияти борлигини айтди. Йигитчанинг илтимосини инобатга олишди.

Тоҳир механика цехига ишга жойлашгач, уста фрезерчи Владимир Иванович Шешкалёвни унга мураббий қилиб биркитиб қўйишди. Устоз ўз шогирдига бирлашма территориясини, ўзи ишлайдиган механика цехини яхшилаб таништирди. Шогирд бир ой мобайнида фрезерчилик касбини эгаллаб, мустақил ишлашга ўтди. Ўшандан бери Тоҳир Муслимов ишчилик шарафини муқаддас сақлаб келади, план топшириқларини доим ошириб бажаради, меҳнатга ижодий ёндошади. Цех янги-янги ускуналар билан такомиллашаётганлиги, станоклар янгиланаётганлиги ҳам ишчидан шуни тақозо этади. Тоҳир ишлаётган цехда ҳозир 53 та станок программали бошқарув асосида ишлаётир. Ишланадиган деталлар фрезерчилик станоклари ёнига механизмлар ёрдамида келтирилади, темир қипиқлар ҳам автоматик тарзда олиб кетилади.

Фрезерлик станогида асбоблар автоматик равишда алмаштирилиб, ишланадиган деталга мослашади. Бунда ишчининг топқирлиги, чаққонлиги, ақли ва фаросати жуда қўл келади. Тоҳир ўз станогини қисқа муддатда самолётнинг турли деталларини яхши ишлайдиган қилиб созлайди, ишни доим сифатли бажаради. У кўп йиллардан бери ўзининг шахсий тамғасига эга. Механика цехида 340 номдаги деталлар ишланиб, уларнинг 80 проценти «Сифат белгиси» олган. Бунда Тоҳир каби изланувчан, тиришқоқ ишчиларнинг хизмати катта.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида Т. Муслимов цех раҳбарлари билан маслаҳатлашиб, машҳур қурувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобин методида ишлаш ташаббусини бошлади. Т. Муслимов бошлиқ бригадага ёш фрезерчилар М. Жалолов ва С. Рўзиохунов қўшилдилар. Бригада янги усулда тўла масъулият билан ҳамда конвейер усулида ишлаб, ўтган йилги ишлаб чиқариш планларини анча ошириб адо этди, ҳозир эса беш йилликнинг уч йиллик топшириқларини Октябрь революциясининг 60 йиллик юбилейигача бажариш учун курашяпти.

Ишлаб чиқаришни қандай ривожлантириш мумкин? Меҳнат шароитини қандай яхшилаш мумкин? Бу ва шу каби саволлар Тоҳирни доим ўйлатади. У ишлаб чиқариш технологиясига оид кўп таклифлар киритган. Фақат ўтган йилнинг ўзида у тўртта рационализаторлик таклифи киритди, уларнинг жорий этилиши бирлашмага 3 минг сўмлик фойда келтирди.

Т. Муслимовнинг жамоат ишидаги активлиги унинг ишлаб чиқаришдаги ишига халақит бермайдигина эмас, аксинча ёрдам беради. Тўғри, у цех касаба союз ташкилотининг аъзоси ва халқ контроли группасининг аъзоси сифатида ҳар кун смена тугагач анча вақтгача қолиб кетади, лекин одамлар билан гаплашиб ўзи ҳам улардан кўп нарса ўрганади. Бу эса унинг маънавий камол топишига ва ишида ёрдам беради.

Кўп йиллик самарали меҳнати учун фрезерчи Т. Муслимов «Ҳурмат Белгиси» ордени ва медаллар билан тақдирланган. Илғор ишчи шу кунларда КПСС Марказий Комитетининг май (1977 й) Пленуми қарорларига жавобан фидокорона меҳнат қилмоқда, шахсий йиллик топшириғини Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйигача бажаришга ҳаракат қиляпти.

С. НИШОНБОЕВ.

ИШЧИНИНГ ҚАЛБ СЎЗЛАРИ

Илм олиш ва меҳнат қилиш ҳуқуқи

Ривожланган социалистик жамиятдагина кишилар ана шундай ҳуқуқларга эгадирлар. Бу ҳозирги кунда қизғин муҳокама қилинаётган СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 40 ва 45-моддаларида ўз аксини топган. Ҳозирги кунда бизнинг мамлакатимизда минглаб ёшлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта ва олий таълим юртларида ўқиб, етук мутахассис кадрлар бўлиб етишмоқдалар. Мен ҳам ана шуларнинг бириман.

Ўрта мактабни муваффақиятли тугатгач, бироз иккиланиб қолдим. Ўқисаммикан ёки ишласаммикан? Бу савол мени қийнарди. Қай бирини танлаш керак? Ахир кўнглимда икки орзу туғён урарди. Бири попопчи бўлиш, иккинчиси эса педагог бўлиш эди. Охири ишлашга қарор қилдим. Қалбимдаги орзу мени тўғри бадиий буюмлар фабрикасига етаклади. Бу ерда мени илиқ қарши олишди. Ҳали-ҳали эсимда, ўшанда дўппи цехи бошлиғи Маҳмуда Аъзамова бармоқларимга тикилиб туриб, мана яна битта чевар қиз келди, ҳадемай, цехимизнинг машъаллари сафига қўшилади,— деган эди. Ўшанда мени ўз касбининг устаси Адолат Солиҳова шогирдликка олди. Дастлаб, тикув машинаси, сўнгра иш жараёни билан таништирди. Цех бошлиғининг гапи мени руҳлантирган эдими ёки ёш қалбимдаги орзу иштиёқиданми ҳар ҳолда талабчан устозимнинг ўгитларини қунт билан тинглаб, ишни пухта бажаришга ҳаракат қилардим. Икки ой ўтар-ўтмас мустақил ишга ўтдим.

Дўппи тикиш жуда нозик иш. Бир қараганда оддийгина туюлса-да, лекин у кишидан ўта масъулият ва эътиборни талаб этади. Сал ноаниқликка йўл қўйдингизми, демак маҳсулот бракка чиқади. Шунинг учун иш давомида бутун диққат-эътиборни қилинаётган ишга қаратамиз.

Цехимиз комсомоллари менга катта ишонч билдиришиб, комсомол-ёшлар бригадасига етакчи қилиб сайлашди. Коллективимизда турли миллат вакиллари ишлашади. Улар бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқ. Доимо бир-бирларига дўстона ёрдам кўрсатадилар...

Бир йил ишлаганимдан сўнг, иккинчи орзум — педагог бўлиш ниятида Тошкент Давлат университетининг филология факультетига ҳужжат топширдим. Синов имтиҳонлари ортда қолди. Ҳозир сиртқи бўлимнинг тўртинчи курсида ўқияпман. Ўрни келганда шуни айтмоқчиманки, биз ёшларнинг ўқиш ва ишлаши учун барча имкониятларни яратиб бераётган партия ва ҳукуматимизга мингдан-минг раҳмат. Бу ғамхўрликдан мен ва мен қатори дугоналарим — Маҳбуба Назирова, Лола Ҳасанова ва бошқа минглаб ўғил-қизлар баҳраманд бўляптилар. Биз комсомолларнинг бу ғамхўрликка амалий жавобимиз шу: «Яхши ва аъло ўқиш, самарали меҳнат қилиш, Ватанга, партияга содиқ фарзанд бўлиб етишиш».

Яқинда ҳаётимда унутилмас икки воқеа содир бўлди. Биринчиси, коллектив менга катта ишонч билдириб, Октябрь район Советига депутат қилиб сайлади. Бу ўша СССР янги Конституцияси лойиҳасида кўрсатилганидек: **«Депутатлар сайлаш умумийдир: СССРнинг 18 га етган барча гражданлари сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар...»** деган 95-моддасининг ёрқин намунасидир.

Иккинчиси шуки, мен партия сафига қабул қилиндим. Буларнинг ҳаммаси менинг зиммамга юксак масъулият юклайди. Буларни чуқур ҳис этган ҳолда халқимизнинг фаровон ҳаёти учун қўлдан келган хизматимни аямайман.

Бугунги кунда корхонамиз маҳсулоти оламга донг таратди. Бир неча бор халқаро кўргазмаларда таҳсинга сазовор бўлган буюмларни Давлат Сифат белгиси билан тайёрлаяпмиз. Яқинда бизнинг цех коллективи ҳам ўзининг тўққизинчи буюмини фахрли белги аттестациясига тақдим этади.

Хуллас, биргина бизнинг цех мисолида «Бахтнома»да битилган чинакам демократиянинг ёрқин намунасини кўриш мумкин. Агар таъбир жоиз бўлса, гражданлик ҳуқуқимдан фойдаланиб, цехимиз комсомол-ёшларининг фикрини баён қилсам: СССР янги Конституцияси лойиҳасининг 39-моддасига **«СССР гражданлари ўз ҳуқуқлари ва эркинликларидан фойдаланиб, ўз шахсий манфаатлари йўлида уларни суиистеъмол қилмасликлари, ҳар бир совет граждани ўз касби ва ўз вазифасига содиқ қолиши, виждонан ўз-ўзини доимо назорат қилиб бориши керак»** деб ёзиб қўйилса айни муддао бўларди.

Бизнинг цехдаги комсомол-ёшлар, ишчи-хизматчилар Конституция лойиҳасида кўрсатилган ҳуқуқлардан тўла фойдаланиб, янада самарали меҳнат қилмоқдалар. Ҳар бир ишчи ўз-ўзини назорат қилиб боради. Ишга виждонан ёндошилгандагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Бу бизнинг цехда тобора шаклланиб боряпти. Ҳар бир ишчи ўз-ўзини назорат қилиши натижасида янада кўпроқ сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришяпти. Цех бўйича олти ойлик планни ҳам муддатидан 2,5 ҳафта илгари уддалаб, планга қўшимча 71 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдик. Бу бизнинг партия ғамхўрлигига ва қарорларига амалий жавобимиздан бир нишонадир.

М. МЎМИНОВА,

бадиий буюмлар фабрикаси дўппи цехи попопчиси, комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи, Октябрь район Советининг депутати.

Тошкент тепловоз депосининг коллективи халқ хўжалиги юкларини белгиланган муддатида манзилига элтиб, меҳнатда катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда.

СУРАТДА: депонинг ветеран машинисти Иван Гусак ва машинист ёрдамчиси, комсомол аъзоси Алексей Максимов ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Б. САРИМСОҚОВ: машҳур сайёҳ Н. М. Пржевальский ҳақида маълумот берсангиз?

Жавоб: Николай Михайлович Пржевальский 1839 йилда собиқ Смоленск губерниясида ҳарбий хизматчи оиласида туғилган. У болалигидан ўткир хотира ва қобилиятга эга бўлган. Табиатни, асосан бепоён ўрмонлар ва далаларни, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини севган.

1855 йилда гимназияни тугаллаб, Севастополь мудофааси қаҳрамонлари ҳақидаги очеркларни ўқиб, ҳарбий хизматга қизиқиб қолган ва Генерал штаб академиясига ўқишга кирган.

Н. М. Пржевальский ўлкаларга саёҳат қилишни севар эди. Шунинг учун 1867 йилда Шарқнинг Уссурий ўлкасида бўлиб географик-статистик текширишлар ўтказган. Орадан уч йил ўтгач эса Марказий Осиёга саёҳатга чиққан. Бундан ташқари Н. М. Пржевальский Тибет, Гоби саҳроларида ҳам бўлиб, кўп текширишлар олиб борган.

* * *

В. ХЎЖАНОВ: Москванинг Қизил Майдонидан ҳам трамвайлар юрганми?

Жавоб: Ҳа. Ватанимиз пойтахтининг биринчи трамвай линиялари 1903 йилда майдоннинг Минин ва Пожарскийларга ўрнатилган ҳайкали ёнидан ўтган.

1930—1931 йилларда Қизил майдон реконструкция қилиниши, Минин ва Пожарский ҳайкали жойининг ўзгартирилиши туфайли трамвай ҳаракати тўхтатилган.

* * *

В. САЛИМОВ: Мен олий ўқув юртини тамомлаганимдан кейин институтдан йўлланма берилган корхонада уч йил ишладим. Энди бошқа ерга ишга ўтишим мумкинми?

Жавоб: Ёш мутахассис уч йилдан сўнг, бошқа жойга ишга ўтишга ҳақли. Бунинг учун ишлаётган корхонасига икки ҳафта олдин ишдан бўшаш ҳақида ариза ёзиши керак.

* * *

Р. ҒАНИЕВ: «Кармен» операсининг автори ким?

Жавоб: «Кармен» операсини машҳур композитор Жорж Бизе яратган. У 1838 йил 25 октябрда Парижда туғилган. Унинг бутун умри Бальзак, Жарм Санд, Гюго сингари ижодкорлар қизғин ижод этган Парижда ўтган. У шунингдек «Арл қизи», «Рим эсдаликлари», «Календаль» сингари машҳур опера ва симфонияларнинг ҳам авторидир.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

ГАИ АХБОРОТИ

Техникум ўқувчиси Фарҳод Нурматов Омонкелди кўчасида ҳаракатнинг иккинчи йўлкаси бўйлаб велосипедда кетаётган эди. Ваҳоланки, йўл ҳаракати қоидаси велосипедчини йўл четидан бир метр масофада узоқликда ҳаракатланишини талаб қилади. Велосипедчи Омонкелди ва Жемчужная кўчалари кесишадиган чорраҳага етиб келганида ўнг томонга бурила бошлади. У ҳатто тўғрига ўтиб кетаётган 52—61 ТНЖ рақамли «М — 21» волга автомобилини ҳам ўтказиб юбормади. Автомобиль ҳайдовчиси Шоҳид Забиров фалокатнинг олдини олиш мақсадида дарҳол тормозни босди. Шунга қарамасдан велосипедчи машинанинг олд қисмига урилиб, асфальтга йиқилди. У жароҳатланди ва даволаш учун 6-шаҳар касалхонасига ётқизилди.

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

КЎЗНИНГ АЛЛЕРГИК КАСАЛЛИКЛАРИ

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

- **БИРОР ОВҚАТ ЕҚМАЙ ҚОЛГАНДА...**
- **ДОРИЛАР ҲАМ АЛЛЕРГИЯ ЧАҚИРАДИМИ?**
- **ҚОРА ҚАЛАМНИНГ КЎНГИЛСИЗ ТАШВИШИ**
- **КИМЁВИЙ БЎЁҚЛАРНИНГ ҚОВОҚЛАРГА ТАЪСИРИ**

Ҳурматли редакция. Менинг Ҳасан-Ҳусан ўғлим бор. Ҳасаннинг кўзи икки йилдан бери оғрийди, врачга кўрсатсак, бу аллергик касаллик, узоққа чўзилиши мумкин, дейишди. Кўзнинг аллергик касаллиги нима, шу ҳақда маълумот берсангиз.

Муяссар СОИПОВА,
Чилонзор районининг 20-кварталида истиқомат қилувчи.

Кўзнинг аллергик касалликларини даволаш учун аввало уларни қўзғатувчи, вужудга келтирувчи сабабларни аниқлаш ва йўқотиш зарур. Бунинг учун шифокор фақат кўз касаллигини эмас, балки бемор организмининг умумий ҳолатини турли усуллар билан текширади, ташқи муҳит таъсиротларини диққат ва эътибор билан ўрганади. Чунки кўзнинг аллергик касалликлари турли шаклда учраб, ҳар бир беморда ўзига хос клиник белгилар билан ажралиб туради.

Аллергия айрим беморларда бронхиал астма шаклида пайдо бўлса, бошқа кишиларда «эшак еми» ва тошма тошиши билан ифодаланади, ошқозон-ичак йўли фаолиятининг бузилиши билан ҳам кўриниши мумкин. Шунингдек, кўзнинг аллергик касалликлари ҳам беморларни безовта қилади.

Республика клиник кўз шифохонасида олиб бораётган кузатишларимизнинг кўрсатишича, кўзнинг аллергик касалликлари кўзнинг қовоқларига олмасига чанг, ҳайвонларнинг жуни ёки туки, жун толалар текканда, дарахтлар ва ўсимликлар гулининг чанги таъсирида, кимёвий моддалар билан ишлаш мобайнида, ҳар хил озиқ-овқатларни истеъмол қилганда ва дорилардан фойдаланиш оқибатида содир бўлади.

Бактерия, вирус ва замбуруғлар ҳам аллергик ҳолатнинг пайдо бўлишига сабабчи бўлади. Бошқа беморларда эса куйиш, совуқ уриш, нурланиш таъсирида тўқималарда ўзгариш рўй беради. Шунинг натижасида ўзгарган тўқималар ҳам кишига бегона моддадай таъсир кўрсатади.

Кўзнинг аллергик касалликлари тўсатдан пайдо бўлиб, беморнинг умумий аҳволига ва иш қобилиятига салбий таъсир этади. Кўзнинг аллергик касалликларидан бири—кўз қовоқларининг аллергиясидир. Сочни турли кимёвий моддалар билан бўягандан сўнг, қовоқ терисига ва киприкларига крем, тушь, қора кимёвий қалам суртгандан кейин қовоқлар кичиша бошлайди, қизаради, шишади, кўз ёшланиб, бекилиб қолиши ҳам мумкин. Шуни айтиб ўтиш лозимки, баъзи беморларда бундай ҳолат кўз қовоқларига бўёқни биринчи марта суртганларида пайдо бўлса, кўпчилик беморларда эса бир неча марта бўёқлардан фойдаланганда кейин рўй беради. Чунки қовоқ териси кимёвий моддаларга сезгир бўлиб қолади.

Бизнинг шифохонага Р. исмли, 27 ёшли аёл қовоқлари шишган, қизарган ҳолда мурожаат қилди. Айниқса, у иккала кўзи атрофининг қичишаётганидан шикоят қилди. Махсус даволашдан сўнг кўзининг қичишгани тўхтади, шиши ва қизаргани йўқолди. Лекин касалликнинг сабабини аниқлай олмадик. Афсуски, уч кундан сўнг касаллик қайталанганлиги сабабли даво истаб яна шифохонага келишга мажбур бўлди. Аёл юқори қовоқларига қора қалам суртгандан сўнг кўз атрофида қичишиш пайдо бўлиб, касаллик яна бошланганини аниқ айтди. Бу аёлни лозим бўлган дорилар билан даволадик, асосийси қора кимёвий қаламдан фойдаланмаслик натижасида кўзнинг аллергик касалидан тамоман халос бўлди.

Ҳақиқатан, аёл ва қизлар чиройли, гўзал ва ораста бўлиб кўриниш учун кимёвий бўёқлардан фойдаланишади. Аммо, аллергия ҳолатига сабабчи бўлган бўёқлардан фойдаланмаслик саломатлик учун асосий ва бирдан-бир йўл бўлиб қолади.

Шунингдек, кўз қовоғи терисининг аллергияси «кўк дори», йод эритмаси, тетрациклин, окситетрациклин ва бошқа мазларни суртганда ҳам пайдо бўлиши мумкин. Юқорида санаб ўтилган дориларга ҳам организм сезгир бўлиб қолиб, аллергик реакция беради.

Кўзнинг аллергик касалликлари гўшт, қази, тухум, балиқ, шоколад, қулупнай, апельсин, спиртли ичимликларни ва бошқаларни истеъмол қилиш натижасида ҳам рўй бериши кузатилади. Х. исмли 68 ёшли аёл иккала кўзининг тўхтовсиз қичишиши, юқори ва пастки қовоқларининг қизариб ва шишиб кетганлигини шикоят қилиб, врачга мурожаат этади. Аёлнинг айтишича, бир йил давомида «эшак еми» тошганлиги сабабли тухумни истеъмол қилмаётган экан. Бу касалликнинг бошланишига эса тухум солиб пиширилган лағмон сабабчи бўлганлиги аниқланди. Шунинг учун овқатнинг қайси бир маҳсулоти аллергия қўзғатувчи бўлса, уни тановул этиш тавсия қилинмайди.

Айрим беморларни даволашда ишлатиладиган дорилар ҳам кўзнинг аллергик касалликларини чақириши мумкин. Масалан, пенициллин, стрептомицин, тетрациклин, сульфадимезин, норсульфазол, B1, B6 витамини, кўз касалликларини даволаш учун томизиладиган синтомицин, фурациллин, атропин, пилокарпин, эзерин ва бошқалар.

Дори-дармонларнинг қайси бири аллергия қўзғатувчи бўлса, шунисини ишлатиш мумкин эмас, буни дарҳол врачга айтиш зарур. Шу сабабли, ҳар бир дорини укол қилишдан, ичишдан, суркашдан ва томизишдан аввал эҳтиёт чораларини кўришни ёддан чиқармаслик лозим. Айниқса, дорилар биринчи марта берилаётганда организмга таъсирини синаб кўриш керак. Агар аллергиянинг белгилари бўлмаса, врач бу дориларни буюради.

Мактаб ёшидаги болалар орасида «баҳор ёки кўклам катари» деб номланган кўзнинг аллергик касали учрайди. Бу касаллик баҳор ва ёз ойларида авжга чиққанлиги учун ҳам «баҳор катари» деб аталади. Бу касаллик билан оғриган болаларнинг кўзи қичишади, қизаради, «қум тиқилгандай» бўлади. Бу беморларни даволаш узоқроқ вақтга чўзилади. Айрим болаларда баҳор катари балоғат ёшига етгунча ҳам чўзилиши кузатилади.

Ревматизм, сил, бруцеллез каби организмнинг умумий касалликларида ҳам аллергик ҳолатининг вужудга келиши учун шароит мавжуд бўлади. Бу касалликлар билан оғриган беморларда кўзнинг турли аллергик касалликлари кўпроқ учрайди.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, айрим кўз касалликлари аллергия сабабли авжга чиқади ёки қайталайди, аксинча бошқа беморларда кўз касаллиги аллергия ҳолатига олиб келади.

Кўзнинг аллергик касаллиги узоқ вақт давом этса, яхши даволанмаса, уни қўзғатувчи аллергик таъсиротларнинг сони ошиши ҳам мумкин. Бир беморда 9 хил дорига: гўштга, тухумга, синтетик толага организм сезгирлигининг ошганини кузатдик. Албатта, бундай беморларни даволаш учун дори-дармонларни танлаш қийин, уларни эҳтиётлик билан синаб, сўнг даволаш мақсадга мувофиқдир.

Кўзнинг аллергик касалликлари кўз олмасининг ички пардаларида ва кўрув нервида ҳам бўлиши мумкин. Уларни махсус диагностик усуллар билан текшириб, аниқлаб, сўнг лозим бўлган дори-дармонлар тавсия қилинади.

Кўзнинг аллергик касалликларини даволаш, юқорида айтиб ўтилганидек, аллергия қўзғатувчи таъсиротларни аниқлаш ва йўқотишдан бошланади. Бўёқлар, мазлар суртгандан сўнг пайдо бўлган бўлса, кўз қовоқларининг терисини илиқ сув билан ювиб тозалаш керак. Ўзбошимчалик билан кўзга дори томизиш, мазь суркаш мумкин эмас.

Агар аллергия озиқ-овқат ёки дори-дармонлар билан боғлиқ бўлса, тезлик билан «сурги» дори ичиб, ошқозон-ичак йўлини тозалаш тавсия этилади. Бундай қилинганда, аллергия қўзғатувчи таъсирот организмдан тезлик билан чиқариб юборилади.

Шуни айтиб ўтиш зарурки, кўзнинг аллергик касалликларини даволаш кўз врачларининг, аллергологларнинг назорати остида ўтказилиши яхши натижалар беради.

Аллергик касалликларнинг олдини олиш учун организмни чиниқтириш, физкультура ва спорт билан мунтазам шуғулланиш, иш ва дам олишни тўғри ташкил қилиш керак. Айниқса, врачнинг маслаҳатисиз ўзбошимчалик билан дориларни ичиш, кўзга томизиш рухсат этилмайди. Шунингдек, аллергия қўзғатувчи таъсирот аниқланган бўлса, ундан сақланиш зарур.

Хулоса қилиб айтганда, кўзнинг аллергик касалликларини даволаш врач ва бемордан хасталикка диққат ва эътибор билан қарашни, қунт билан даволашни талаб қилади.

Ҳ. КОМИЛОВ,
медицина фанлари кандидати.

Собир Раҳимов районининг 2-Қорақамиш массиви 1-микрорайонидаги 953-дорихона ҳамшаҳарларимизга яхши хизмат кўрсатмоқда.

СУРАТДА: дорихонанинг пешқадам дори тайёрловчиларидан (чапдан-ўнгга) Ҳафиза Мансурова ва Вазира Низомуддинова.

Х. Мирзакаримов фотоси.

КЕНГ ПРОГРАММА АСОСИДА

Жиззахнинг янги марказий дорихонасига дори буюриш учун бу ерга келиб юриш шарт эмас. Телефон қоқсангиз бас: навбатчи провизор буюртмани қабул қилиб, дори қачон тайёр бўлишини айтади. Оғир хасталар ва кексаларнинг дори-дармонлари автомобилда уйларига элтиб берилади.

Беморларга шу тахлитда хизмат кўрсатиб областда сиҳат-саломатликни сақлаш ишларини такомиллаштириш борасида тузилган катта программанинг битта бўғинидир. Шу беш йиллик ичидагина даволаш муассасаларининг бюджети уч баравар кўпайди. Бу йил Мирзачўл районида учта қишлоқ поликлиникаси очилди. Дўстлик районининг марказида, баъзи совхозларда болалар касалхоналари ишлай бошлади. Иломин, Дўстлик, Ғаллаоролда янги район касалхоналари қурилмоқда.

(ЎзТАГ).

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

СИЗНИНГ ХОНАКИ АПТЕЧКАНГИЗ...

Ҳар бир оилада хонаки аптечка бўлиши керак. Биринчи ёрдам кўрсатиш учун зарур дорилар шу аптечкада бўлади.

Суюқ дориларни оғзи берк шиша идишларда, порошок ва бошқа дориларни тунука қутичаларда сақлаган маъқул. Ҳар бир шиша идиш ёки қутичадаги дорининг номи қоғозга ёзиб идиш сиртига ёпиштирилиши лозим. Этикеткаси (қоғози) тушиб кетган дорининг қайси касалликка даво эканлигини эсдан чиқарган бўлсангиз хатога йўл қўймаслик учун уни ташлаб юборинг. Аптечкада узоқ турган микстура, экстракт, эритма ва бошқа суюқ дориларни ҳам ишлатманг.

Аптечкадаги дориларни камида ҳар ойда бир марта текшириб туринг. Кийим тозалаш воситалари (бензин, ацетон), совун ва шу кабилар дорилар билан бир жойда турмасин.

Бинт, пахта, компресс қоғози, боғлам материалларини халтачага, горчичникларни кичкина пакетларга солиб қўйган маъқул.

Ҳар бир аптечкада стерил пахта, индивидуал боғлов пакети, бинт ва дока бўлиши шарт. Компресслар учун клеёнка ёки мумли қоғозлар, горчичник қўйиш ва горчица ванналари қилиш учун қуруқ горчица бўлиши керак. Суюқ дорилар учун махсус рюмка ёки стаканча бўлгани маъқул; термометр ва томизғич (пипетка) ғилофда туриши лозим.

Ҳар бир аптечкада қуйидаги дорилар бўлиши лозим.

Юқумсизлантирувчи дорилар: йод. Бу дори майда жароҳат, тирналган, кесилган, лат еган жойларга сурилади, мускул ва бўғимлар яллиғлаганда оғриқни босади. Аммо терига бирданига кўп йод суриш ярамайди, куйдириб қўйиш мумкин. Йодни пробкаси яхши бекиладиган шиша идишда сақланг, акс ҳолда учиб кетади.

Калий перманганат (марганцовка) кристаллари сувга ташланганда пушти ранг, қизил ёки тўқ бинафша ранг эритма ҳосил бўлади. Оғиз бўшлиғи, томоқ яллиғлаганда калий перманганатининг кучсиз (оч пушти ранг) эритмаси билан, жароҳат, яра, куйган жой эса кучлироқ эритма билан чайилади.

Борот кислота. Бир чой қошиқ борот кислота бир стакан илиқ сувга солинади-да қошиқча билан кавлаб туриб эритилади. Оғиз бўшлиғи, томоқ яллиғлаганда шу эритма билан чайилади. Кўз ёшланаверса бундан кучсизроқ эритма билан ювилади.

Ичимлик сода. Борот кислота қайси касалликларда ва қандай меъёрда ишлатилса, ичимлик сода ҳам шу мақсадда ва меъёрда ишлатилади. Меъда шиллиқ пардасининг сурункали яллиғланишида, меъда кислотаси кўпайганида баъзи беморлар ичимлик сода ичадилар. Бироқ ичимлик содани безарар дори деб бўлмайди, врачдан бемаслаҳат ичилаверса организмга зарар қилиши мумкин.

Бриллиант кўки баданнинг куйган жойига, яра-чақага, майда-чуйда тирналган жойга сурилади.

Шамоллаш касалликларига, грипга қарши воситалар ва оғриқ қолдирувчи дорилар ҳам хонаки аптечкада албатта бўлиши керак. Бундай дорилардан бири **ацетилсалицилат кислота** (аспирин)дир. Ундан кунига уч-тўрт таблеткадан ичилади. Аспирин ичгач иссиқ ўралиб ётиш керак. Бу дори терлатиб, иситмани туширади.

Амидопирин (пирамидон) ҳам иситмани туширади, бош оғриғини қолдиради, беморнинг умумий аҳволини яхшилайди.

Анальгин бош оғриғини босади ва бошқа оғриқларни камайтиради, гавда температурасини бирмунча пасайтиради.

Врач билан маслаҳатлашмай туриб амидопирин билан анальгинни икки кундан ортиқ ичиш ярамайди.

Хонаки аптечкада бундан ташқари меъда-ичак касалликларига қарши воситалар — сульгин, черника мевасининг кисели, инглиз тузи, пурген сингари дорилар ҳам бўлиши керак. Бу дориларни врач билан маслаҳатлашган ҳолда ичиш лозим.

Бу ўринда **хонаки аптечкада юрак касалликларига қарши дориларнинг албатта бўлиши кераклигини таъкидлаб ўтиш лозим.** Шундай дорилардан бири валерьянкадир. Ундан ичилса юракнинг иши нормаллашади, дармон киради, терлаш босилади, кайфият яхшиланади, уйқу жойига тушади. Валерьянка кўпинча тинчлантирувчи ва юракка қувват берувчи бошқа дорилар билан бирга истеъмол қилинади.

Зеленин томчилари стенокардия касаллигига мубтало бўлган беморга кунига икки-уч маҳал 20—25 томчидан ичирилади.

Зеленин томчилари асабий касалларга ҳам фойда беради.

Бундан ташқари хонаки аптечкада новшадил спирти, термометр, пахта, бинт, горчичниклар, вазелин, грелка ва бактерицид пластир ҳам бўлиши шарт.

Шуни унутмангки, дориларни болаларнинг бўйи етмайдиган баландликда осилган шкафчада сақланг.

Адҳам РАҲМАТ,
А. А. Фадеев мукофоти лауреати.

МАРДИ — МАЙДОН

(Қиссадан парча)

Отставкадаги гвардиячи полковник Ҳайдар Қурбонович Ҳамидовнинг ёшлик йиллари Бухорода ўтди. Ўн етти ёшида Қизил Армия сафига кўнгилли бўлиб кирди ва қўлига қурол олиб, шарқий Бухородаги босмачи шайкаларга қарши курашди.

1922 йилда Тошкентда ташкил этилган Ўрта Осиё миллий ҳарбий мактабида таълим олди. У мактабни муваффақият билан тамомлагандан сўнг Қирғизистоннинг жанубида пайдо бўлган босмачиларга қарши курашларда актив иштирок этди. Чегара зонасига командирлик қилди. У бошлиқ чегарачилар жаллод Жонибек қози ва бошқа босмачи тўдаларини тамомила тор-мор этиб, Октябрь революцияси ғалабаларини сақлаб қолдилар.

Ҳарбий ёзувчи, А. А. Фадеев мукофотининг лауреати Адҳам Раҳмат Ҳайдар Ҳамидовнинг жанговар ҳаёти ҳақида «Марди-майдон» номли повесть ёзди. Ҳурматли оқшомхонларимизга шу повестдан айрим парчаларни ҳавола қиламиз.

Бу жанг бир умр эсда қолади.

Бу воқеа Турук дарасида рўй берди. Дарага уч юзга яқин босмачилар беркиниб олган эди. Улар тўда-тўда бўлиб ҳаракат қилар, бир-бирлари билан маслаҳатлашиб олишганми ҳар сафар жангдан сўнг торгина ўнгурга чекиниб ғорлар ичида яраларини боғлаб, яроғ-аслаҳаларини тартибга солиш билан банд бўлишарди.

Разведка ва маҳаллий аҳоли орасидаги активлар келтирган маълумотларга қараганда босмачилар тўдасининг асосий қисми ўтиб бўлмас тоғлар билан ўралган қишлоқда экан. Шунинг учун ҳам босмачилар фақат қишлоққа борадиган ва қишлоқдан чиқиб кетадиган йўллларгагина пойлоқчи қўйишган, қишлоқ атрофини баҳайбат қоялар тўсиб турарди.

— Ўртоқ Ҳамидов, сизга, шу қоялардан ошиб ўтишга тўғри келади, — деди операцияга бошчилик қилаётган бўлинма командири Соколов. Маълумотларга қараганда душман дара орқали жануб томондан чегарадан нариги томонга ўтиб кетмоқчи эмиш. Ўзингизга маълумки, жанговар группамизда, ҳаммаси бўлиб юз киши бор. Душман бизга қараганда уч ҳисса кўп. Шунга қарамай, биз улар устига тўсатдан бостириб боришимиз керак. Улар ҳақида бизга ҳамма нарса маълум, аммо, улар бизнинг ҳақимизда ҳеч нарса билмайди.

Операция плани оддийгина бўлиб Соколовнинг ўзи бош бўлган икки взвод босмачиларнинг дарадан чиқиш йўлини тўсиб туриши, Ҳамидовнинг взводи эса айланиб ўтиб, эрталаб соат роппа-роса саккизда осмондан тутгандек орқа томондан душманга кўққисдан зарба бериши, шундан сўнг Соколов қўмондонлигидаги взводлар чор томондан ўт очиб, тўппа-тўғри ҳужумга ташланиб, ҳамма взводлар бирлашган ҳолда душманни қуршаб олиши керак эди.

Ноябрнинг тинч, сокин туни. Акса урсанг тоғларда момақалдироқдек акс-садо эшитиладиган пайт. Қоронғида тоғлар янада юксак ва баҳайбат бўлиб кўринади. Қоялар қояларга, чўққилар чўққиларга мингашиб кетади. Қаттиқроқ нафас олсанг ҳам биров эшитаётгандек туюладиган бундай пайтда биронта тош юмалаб кетгудек бўлса пастга тушгунча тошбўрон бўлаётгандек бўлиб туюлади. Шунинг учун ҳам отларнинг туёғига латталар боғлаб, яроғ-аслаҳаларнинг товуш чиқармаслиги учун яхшилаб ўраб, ниҳоятда эҳтиётлик билан йўл босиб борардилар.

Ҳайдарнинг взводи планда белгиланган жой томон олдинлаб борар, аммо Соколовнинг взводларида иш бошқачароқ бўлиб чиқди. Взводлар йўлга чиққандан сўнг, чорак соат ўтар-ўтмас олдинга разведкачилар юборилди. Аммо уларнинг биронтаси ҳам қайтиб келмади. Разведкачиларнинг иккитаси маҳаллий аҳолидан, учтаси қизил аскар эди. Маълум бўлишича душман пистирмаси ўт очмай, шов-шув кўтармай ҳийла билан разведкачиларни битта-битта тутиб олган экан. Босмачиларнинг бизнинг ҳужумга тайёргарлик кўраётганимизни билиб олгандан сўнг, уларнинг қароргоҳида тўс-тўполон бошланган. Олдинги жанглардан сўнг ўзларини ўнглаб ололмаганликлари учун, яна жангга киришга юраклари дов бермай ярадорларини ҳам ташлаб, тезлик билан дарадан жануб томонга қочмоқчи бўлишган.

Эрталаб соат саккизда қуёш нури дара ва жарликларни ёритишга улгурмай Ҳайдар Ҳамидовнинг взводи келишиб қўйилганидек, душман устига унинг орқа томонидан атака бошлади. Лекин душман томондан жавоб ўти очмади. Соколов взводидан дарак бўлмади.

Ҳайдар Ҳамидов кўққисдан ҳужум қилиш плани барбод бўлганини тушунди. Демак, онда-сонда эшитилган ўқ овозлари босмачиларнинг жанг билан қуршовни ёриб ўтаётгани, бутун оғирлик Соколовга тушганидан далолат берар эди. Ҳамидов взводи билан шошилиб қочаётган босмачиларнинг орқасидан қувлашга тушди. Босмачилар пала-партиш ўқ узиб чекинарди. Қўлга тушган асирларнинг айтишича, босмачилар халқдан талаб олган бойликларни сақлаб қолиш мақсадида жанг қилишдан кўра, бу тош қопқондан тезроқ чиқиб кетишга ҳаракат қилишган.

Қизил аскарлар душман қароргоҳига етиб келганларида ўчоқлардаги олов ҳамон тутаб ётар, босмачилар овқатланишга ҳам улгурмай қозондаги овқатларни шундоққина ташлаб қочган эдилар, ўлжалар йиғиштириб олиниб, ярадор ва асирлар жўнатилгач Ҳамидов ўз взводига овқатланиш учун рухсат берди. Шу пайтда Соколов командирлик қилган взводларнинг жангчилари ҳам етиб келди. Улар овқатланиб бўлгандан сўнг маслаҳатлашиб, энди душман орқасидан қувлашнинг фойдаси йўқ деган қарорга келишди. Чунки босмачилар чегарадан ўтиб кетган эди.

Ҳайдар ниҳоятда пухта ишлаб чиқилган операция планининг барбод бўлганини тушунмасди. Босмачилар бир неча мурда ва ярадорларни қолдириб бўлса ҳам қуршовдан чиқиб кетишга муваффақ бўлди. Аслини олганда, кучлар тенг эмасди.

Ниҳоятда чарчаган ва толиққан Соколов ҳам ўйлаб-ўйлаб бошини қотди ва ниҳоят:

— Босмачиларнинг асосий тўдаси зарбадан жон сақлаб қолгани учун сизнинг ҳеч айбингиз йўқ, ўртоқ Ҳамидов, — деди у.

— Тунда тоғдан ошиб ўтиб, ўз вақтида ва аниқ мўлжалга чиққанингиз учун сизга ташаккур эълон қиламан.

— Совет Иттифоқига хизмат қиламан, — деди Ҳайдар.

— Взво-од, марш-марш! деган команда эшитилди.

Эрталабдан бери ем-хашак еб, қониб сув ичиб олган отлар шамолдек елиб кетди. Отларнинг дум ва ёллари шабадада ҳилпирар, тақалари тошларга урилиб, учқун чиқарарди. Чавандозлар ўз отларига ёпишиб олган эдилар. Шу пайтда «Қани жангга!» дейилса борми, тиғи ўткир қиличлар ишга тушиши ҳеч гап эмас.

— Взво-од!..

Бу овоз «эскадрон!» деб қичқиришдан қолишмайди.

* * *

Ҳайбатли тоғлар. Бу тоғлар ёлғизоёқ сўқмоқ ва тор довонлари этакларигача ям-яшил ўрмон билан қопланган қияликлару, дара ва офтобрўя водийларга қараса кишининг баҳри очилади. Юракни орқага тортиб кетувчи, қоронғи жарлик ва оппоқ чўққилари, кишини беихтиёр хушёрликка чақиради. Дунёда энг ширин сув ҳам, энг мусаффо ҳаво ҳам тоғда. Тоғликлар жуда эпчил ва мард бўлади. Бу ерларда яшаш жуда завқли ва роҳат дейишади. Советлар ҳокимияти тоғликларни ҳам қулликдан озод этди. Осойишта ва тинч меҳнат қилишга шароит яратди, бойзодагонларнинг ер-сувлари ва мол-мулклари мусодара қилиниб, меҳнаткаш халққа тақсимлаб берилди.

Чегара яқинидаги тоғларда эса Совет тузумига қарши бўлган ёвузларга қарши жанг давом этарди.

Икки дунёни бир-биридан ажратиб турувчи тоғлардаги чегара чизиғи аслида кўзга кўринмайди, уни фақат хаёлан тасаввур этиш мумкин, холос. Ахир дара ва қоялар, ўтиб бўлмас сўқмоқ ва қияликлардан чегара чизиғини ўтказиб бўладими?... Бизнинг ҳозирги кунларда чегара чизиғи шудгорланган зона билан белгиланган, техника ва тегишли сигнал системаси билан таъминланган. У вақтларда ҳатто чегара чизиғини белгилаш ҳам мушкул эди.

Ҳайдар янги телпак билан тўнни кийиб, устидан энлик камар боғлади. Камарга қилич ва тўппонча осиб олиш мумкин. Мўйнаси ўсиқ телпак ҳам қуйиб қўйгандек ўзига яраша қолди. Ойнага қараб туриб, анча ўсиб қолган мўйловини буради, соқолини ушлаб кўрди. Алексей Баксов Ҳайдарни биринчи марта шундай уст-бошда кўришлари эди:

— Худди босмачининг ўзи бўлибсан-қўйибсан! Биронта белги осиб олмасанг, ошна, адашиб отиб қўйиш ҳам ҳеч гап эмас!

Ҳайдар бўйнига дурбин осиб олди.

— Қалай, белги ўрнига ўтадими?

— Бўлаверади.

Кўнгилли отряд тузилмоқда эди. Унга Ҳайдар Ҳамидов командир этиб тайинланди. ОГПУ чегара ва ички қўшинлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ламановнинг шахсан ўзи кўнгилли отряд қандай тузилаётганини текшириш учун Ўш комендатурасига келди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЁШ РЕСПУБЛИКАНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

НАЙРОБИ. Жибути шу йил 27 июнда мустақил деб эълон қилинган эди. Жибути республикасининг ҳукумати аҳолининг манфаатларини кўзлаб кенг ҳаракат программасини ишлаб чиқди. Ҳукумат эски маъмуриятни қайта қуриб, маҳаллий жойларга яқинлаштириш, меҳнаткашларнинг кооперативларини вужудга келтириш ва кооператив ишлаб чиқаришни рағбатлантириш, саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тадбирларини кўриш ниятидадир. Қишлоқ хўжалигини, балиқчиликни, қайта ишлаб берувчи майда саноат корхоналарини, кейинчалик эса порт ишлари билан боғлиқ бўлган тармоқларни ва кон саноатини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилади.

Янги ҳукуматнинг программасида экономикани юксалтириш зарур эканлиги алоҳида кўрсатиб ўтилади. Иқтисодий масалаларни ҳал этиш, деб таъкидлаб ўтилади программада, бошқа ҳамма проблемаларни — социал проблемаларни ҳам, сиёсий проблемаларни ҳам ҳал этиш негизидир.

Ҳукумат программасида мамлакатнинг миллий бирлигини мустаҳкамлаш масалаларига, қабилалар орасидаги адоватга қарши курашга анча катта ўрин берилган.

Ёш республика ташқи сиёсат соҳасида барча мамлакатлар билан ва аввало ўз қўшнилари — Сомали ва Эфиопия билан дўстлик ҳамда ҳамкорлик сиёсатини ўтказиш ниятидадир. Бу республика БМТ, Африка бирлиги ташкилоти ва араб мамлакатлари иттифоқининг принципларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди.

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ. Харм Паульсен ва Клаус Дитер Асмуссен тош асри давридаги аждодларидан намуна олиб, ёғоч танасини ўйиб, мана шу қайиқни ясашди. Улар шу қайиқда Болтиқ денгизи бўйлаб 130 километр масофага саёҳат қилишмоқчи. ДПА—ТАСС фотоси.

БОМБА ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА ҚАРШИ

ВАШИНГТОН. Американинг «Хотин-қизлар, тинчлик учун курашингиз!» деган жамоат ташкилоти АҚШ ҳукуматини нейтрон бомбани вужудга келтириш режаларидан воз кечишга чақирди.

Мазкур ташкилот Оқ уйга йўллаган мурожаатида бундай дейилади: биз ялпи қирғин қуролининг ана шу янги системасини вужудга келтиришдан воз кечишга қатъий даъват этамиз. Кишиларни азоблаб ўлдирадиган нейтрон бомбанинг ишлаб чиқарилиши қуролланиш пойгасини янада кучайтиришга олиб боради ва қурол-яроғларни чеклаш тўғрисида музокаралар олиб боришни янада қийинлаштиради, деб таъкидлаб ўтилади мурожаатда.

Ватанга содиқлик қасами

«СССР Қуролли Кучлари сафларида ҳарбий хизмат қилиш совет гражданларининг фахрли бурчидир».

(СССР Конституцияси лойиҳасининг 63-моддасидан).

Парад кийимини кийган қуролли ёш жангчилар олдинги қаторларда саф тортиб турибдилар. Улар Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи Н қисмининг коммунист, прапорщик Николай Иванович Немов саф олдидан кўтариб ўтаётган жанговар байроққа ҳаяжон билан назар ташламоқдалар. Прапорщик Н. И. Немов ўз ҳаётининг йигирма йилдан ҳам кўпроқ қисмини Совет Қуролли Кучларида хизмат қилишга бағишлаган кишидир. У Ватаннинг ёш ҳимоячиларини ғоявий ва ҳарбий жиҳатдан тарбиялашга кўп меҳнат сарфлади.

Оддий солдат Борис Базуев шахдам қадам ташлаб қирмизи чойшаб ёпилган стол ёнига келади. Улуғ Ватан урушининг қаҳрамон жангчилари хотирасига бағишлаб ҳарбий қисмда ўрнатилган ёдгорлик ёнида ловуллаб турган мангу олов алангаси йигитнинг ҳаяжонли чеҳрасида акс этмоқда. У армия сафида хизмат қилишга зўр бериб ҳозирлик кўрди. ДОСААФ автоклубида шофёрлик касбини ўрганиб олди. Яқинда у Урал ҳарбий округида ҳарбий хизматини ўтаётган акаси Виктордан хат олди. Акалик бурчини ўтаб Виктор Борисга ёзган хатида ҳарбий ишни яхши ўрганишини ва уставда битилган вазифаларни сўзсиз бажаришини, командирлар ўргатаётган нарсаларнинг ҳаммасини қунт билан ўзлаштиришини маслаҳат қилди. Акаси Октябрнинг юбилейини аълочилар қаторида кутиб олиш ҳуқуқига эга бўлиш учун мусобақалашишни таклиф этди. Борис Викторнинг таклифини қабул қилди. Жавоб хатини эртага жўнатади. Ҳозир эса ёш жангчи Б. Базуев бўлинма сафи олдида софдил, мард, интизомли, ҳушёр жангчи бўлиш ҳақида қасамёднинг муқаддас сўзларини баралла айтмоқда.

Комсомол аъзоси Борис Базуев ҳарбий қасамнинг бу талабига қатъий риоя қилаётганлигини уставда битилган бурчини яхши билганлиги учун командири уни мақтаганлигидан ҳам яққол кўриниб турибди.

Челябинскдан ҳарбий хизматга чақирилган собиқ ишчилар Виктор Байдуков ва Михаил Трофимов, Қашқадарё областидан келган механизатор Ҳамид Қудратов ва Коми АССРдан хизматга чақирилган механизатор Василий Хозяинов қасамёд қиладилар. Улар мудофаа тўгаракларида мерганларча отишни ўрганиб, спорт разрядига сазовор бўлган эдилар. Буларнинг ҳаммаси ёшларга мураккаб техникага хизмат қилишни тез вақт ичида ўрганиб олишга, жанговар навбатчиликни намунали олиб боришга ёрдам беради.

Ҳарбий қисм командири солдатларни ҳарбий қасамёд қилинганлиги билан, бутун қисмни эса янги ёшларнинг келиб қўшилганлиги билан қутлади.

Ёш жангчилар Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари хотирасини эслатиб турган мангу шон-шуҳрат олови ёнидан тантанали юриб ўтадилар. Фронтчи қаҳрамонлардан ғайибона эстафетани қабул қилиб олаётгандек айни шу ерда солдатлар қасамёд қилаётганлигининг рамзий маъноси бор.

(ЎзТАГ).

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи.

★ СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

ВАКУУМДА МЕТАЛЛ ЮГУРТИРИШ

Муайян ток кучи таъсирида металл вакуумда буғланиб кетиши олимларга илгаридан маълум бўлган эди. Аммо бу ҳодиса шу кунлардагина амалда қўлланила бошлади.

Латвия ССР Госплани ҳузуридаги вакуум шароитида буюмларни юзига иҳота — декоратив металл югуртириш махсус конструкторлик бюросининг илмий ходимлари шундан фойдаландилар. Латвиялик конструкторлар ишлаб чиққан УВ—35 А установкасининг иш принципи унча мураккаб эмас. Деталлар камерага қўйилиб, насос ёрдамида ҳавоси тортиб чиқарилади, яъни вакуум вужудга келтирилади. Бу ерда улар уч минг вольтга баравар зарядсизланиш кучланиши таъсирида олдиндан тозаланади. Шундан сўнг буғлатувчи элементар — вольфрам спираллар ишга тушади ва вакуумда металл тўзғитилади. У деталларнинг юзига ўлтириб пишиқ иҳота қопламини вужудга келтирилади.

15 минут ичида буюм юзига камида 0,05 микрон қалинликда металл қатлами ўлтиради. Камера қурилишининг Латвия ССРнинг юбилей виставкасида кўриш мумкин.

В. ЕРЕМИН.

БИЛАСИЗМИ?

Балиқ ёғи ҳақида

Одатда балиқ ёғи кўпгина хасталикларга қарши дори сифатида қўлланилади. Аммо кишининг кўнглини айнатадиган ҳиди, оғиз бўшлиқларида қолиб кетиши кишининг меъда йўлларини безовта қилади. Уй шароитида бундан қутилиш йўллари бор. Бунинг учун тенг миқдорда балиқ ёғи ва оҳакли сувни аралаштирасиз. Натижада сутга ўхшаш суюқлик ҳосил бўлади. Бу суюқликнинг ҳеч қанақа ҳиди бўлмайди. Агар озгина миқдорда лимон, ваниллин ёки бошқа эфирли ёғлар сиропга қўшилса унда сироп янада ёқимли ҳидга эга бўлади. Ҳосил бўлган балиқ ёғи ичимлиги яхшиланади, оғиз бўшлиқларига ўтирмайди ва кўнгилни қайд қилдирадиган мазадан холи бўлади.

Хурмо—даво

Қадимдан машҳур бўлган хурмо дарахтининг шифобахш хусусияти кўп. Хурмо халқ медицинасида анчадан бери қўлланилади. Хурмони сиққанда ажралган суюқликда жуда қимматбаҳо доривор моддалар мавжуд.

Юз грамм янги хурмо мевасида ўн уч-ўн тўрт грамм шакар моддаси, 42-46 миллиграмм аскорбин кислотаси, бундан ташқари йод, глюкозидлар, флавоноидлар, пектин моддалари, органик кислоталар мавжудлиги олимлар томонидан аниқланган.

А. ИКРОМОВ, инженер.

Тошкент темирйўл милициясининг ходимлари жамоат тартиби ва хавфсизлигини сақлашнинг катта ҳисса қўшмоқдалар. Шу сабабли бу милиция бўлимининг кўпгина ишчан ходимлари «Совет милициясининг аълочиси» деган шарафли номни олишга муяссар бўлганлар.

СУРАТДА: ишчан оперативи милиция ходимларидан М. В. Бецев, ва В. П. Корниловлар навбатчиликда.

М. Нуриддинов фотоси.

ПИОНЕР ЁЗИ

Болалар ороми

Пионер лагерларида дам олувчиларнинг учинчи сменаси ҳордиқ чиқара бошлади. Сўлим оромгоҳлар қувноқ болаларнинг қизиқарли ўйинлари ва спорт мусобақалари билан гавжум.

Чилонзор районидаги 103-мактаб қошида ташкил этилган «Гайдаровчи» пионер лагери болаларнинг дам олишини мазмунли ўтказиш борасида районда биринчи ўринни эгаллаб турибди.

Бу ерда «Нептун байрами» жуда қизиқарли ўтди.

— Болалар бу байрамга ранг-баранг костюмлар тайёрлашди, қўшиқ ва шеърлар ўрганишди,— деб ҳикоя қилади бош пионер-вожатий Т. Костина.— Улар сув байрамида қизиқарли ўйинларни намойиш қилишди.

Тарбиячилар болаларнинг ҳар бир кунини мазмунли ўтказиш мақсадида кинотеатрларга, ёш томошабинлар театрига походлар, дўстлик байрамлари сингари тадбирларни уюштиришмоқда.

* * *

Абдулла Набиев номли пионерлар лагери ҳам болаларнинг энг севимли масканига айланиб қолган.

Мард комсомолнинг номи билан аталган пионер дружинасининг кундалик дафтарида болаларнинг ватанпарварлик, билим сирларини эгаллаш борасида олиб бораётган ишларини ўқиш мумкин.

Бу ерда яқинда «Шон-шуҳрат линейкаси» ўтказилди. Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари болаларнинг ҳурматли меҳмони бўлишди. Шаҳримиздаги 43-мактабнинг ўқитувчиси собиқ партизан Мария Иосифовна Ешкова суронли йиллар ҳақида гапириб берди.

Болалар дам олиш билан бирга оромгоҳ ёнидаги Калинин номли хўжалик деҳқонларига ёрдам беришмоқда. Улар концертлар бериш билан бирга сабзавот ва меваларни теришда қатнашишяпти.

Кўлда сайр қилишнинг ўзига яраша гашти бор.

Х. Мирзаахмедов фотоси.

▲ ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗДА

Янги уй-жойлар

Вильнюснинг янги уй-жой массиви Виршулишкесда кўплаб кишилар янги уйларга кўчиб киришди. Уйсозлик комбинатининг коллективи кўп қаватли турар жой биносини муддатидан бир ой илгари фойдаланишга топширди. Вильнюс яқинидаги йўлдош шаҳарда биринчи микрорайон барпо этишни тугаллади. Бу ерда [illegible] ўтказилди.

Виршулишкесдаги кварталларнинг [illegible]. Литва [illegible] билан қурилган янги турар жойлар барпо этилмоқда.

Ишчи кадрлар маскани

Молдавия пойтахтида очилган янги ҳунар-техника билим юртига ўқувчилар қабул қилина бошланди. Йигит ва қизлардан тўрт юздан кўпроқ киши Кишиневдаги холодильниклар заводи учун зарур бўлган касбларни ўзлаштира бошлайди.

Янги ўқув йили арафасида Кишиневда яна битта ҳунар-техника билим юрти очилади. Бу билим юрти қурувчилар тайёрлайди.

Ҳозирги вақтда Молдавия пойтахтида ўн тўртта ҳунар-техника билим юрти бўлиб, уларда ёшлар юзга яқин касбни ўрганадилар. Шаҳар корхоналари ҳар йили ҳунар-техника таълими системасида тайёрланган қарийб 4,5 минг нафар малакали ишчиларни қабул қилиб олади.

(ТАСС).

▲ МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

Жонкуяр жамоатчи

Фахриддин Ғуломов беш йилдан буён Киров район ички ишлар бўлимининг штатсиз ходими сифатида жамоат тартибини яхшилаш ишига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. У штатсиз инспектор бўлиб ишлаётган Марказ-5 кварталида тасодифлар, тартиббузарликлар камайиб боряпти. Ҳар куни ишдан сўнг уни 57-уйда жойлашган таянч пунктида учратиш мумкин.

Фахриддин Ғуломовни участка территориясида яшайдиган кишилар яхши танишади ва ҳурмат қилишади. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг маъмурияти ҳам бу жамоатчи активистнинг меҳнатини қадрлашади. Яқинда у Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошлиғининг буйруғига биноан жамоат тартибини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшаётганлиги учун транзисторли приёмник билан мукофотланди.

Б. ЗАХАРОВ.

СТУДЕНТЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

УНИВЕРСИТЕТ КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

Самарқанд Давлат университетининг янги ўқув корпусининг иккинчи навбати фойдаланишга топширилди. Бу ерда химия ва физика факультетлари жойлашади. Лабораториялар, кутубхона, ярим миллион том китоби бўлган ўқиш заллари бўлғуси мутахассислар учун хизмат қилади. Студентлар ошхонаси учун махсус қават ажратилган. Янги ўқув йили бошланиши билан икки минг студент корпус аудиторияларида машғулотларни бошлайди.

МАДАНИЙ ҲАЁТ ХРОНИКАСИ

Республикамиз пойтахтида тез-тез улкан санъат байрамлари — киноанжуманлар ўтказилиб турилади. Жумладан, чет ва қардош мамлакатлар санъати юлдузлари ҳам тез-тез республикамиз пойтахтининг севимли меҳмони бўлади.

Мафтункор қўшиқ

Куни кеча Я. М. Свердлов номли концерт зали бўйлаб яна бир эстрада юлдузининг нафис ва мафтункор овози жаранглади. Болгария Халқ Республикасида хизмат кўрсатган артист Лили Иванова ижросидаги концерт программаси очилди. «Маки» вокаль-чолғу ансамбли жўрлигида Л. Иванова ижро этаётган қўшиқлар санъат шайдолари қалбини тўлқинлантирмоқда.

ХУШХАБАР КЕЛДИ

Булунғур районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» боғдорчилик-узумчилик совхозидан юборилган телеграмма Тошкентга қуйидаги мазмундаги хушхабарни келтирди: «Давлатга мева сотиш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди. Савдо тармоқларига, маҳсулотни қайта ишлайдиган заводларга 1750 тонна олма, олхўри, шафтоли жўнатилди...»

«Узплодоовошчвинпром» совхозлар бошқармасининг бошлиғи С. Г. Хорев ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни маълум қилди:

— Бу — бирлашмада мажбурият ҳисобига маҳсулот топшира бошлаган дастлабки хўжаликдир. Бир неча йилдан буён мана шу ихтисослаштирилган йирик совхозда мевалардан муттасил мўл ҳосил етиштирилмоқда. Бу — тасодифий эмас. Бу ерда агротехниканинг прогрессив усуллари, зараркунандаларга, касалликларга қарши курашнинг илғор методлари қўлланилмоқда. Деҳқонлар академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик-узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти Самарқанд филиалининг олимлари билан маҳкам алоқа боғлаганлар. Мутахассислар саноат усулида боғлар барпо этишда хўжаликка ёрдам бердилар. Бу ерда олма, олхўри, нокнинг серҳосил навлари етиштирилмоқда.

Бу йил боғбонлар учун оғир келди. Улар ҳар бир дарахтни зўр ғамхўрлик билан парвариш қилдилар. Дарахтзорлар қулай агротехника муддатларида суғорилди. Олма дарахтлари нимжон бўлган участкалардаги тупроққа бир неча бор қўшимча ўғит солинди. Мўл ҳосил учун курашда машина-механизмлар уларга мададкор бўлди. Механизаторлар қатор ораларини ишлаган чоғда агрегатлардан самарали фойдаландилар. Буларнинг ҳаммаси боғлардан мўл мева ҳосили олиш имконини берди.

Топшириқ бажарилган бўлса ҳам, дарахтларда ҳали мева кўп. Боғларда эрталабдан то кечқурун алламаҳалгача иш қизғин давом этмоқда. Мевани териш конвейери аниқпухта ишламоқда.

Хўжалик боғбонлари яқинда бўлиб ўтган умумий йиғилишда ўз зиммаларига оширилган янги мажбуриятлар қабул қилдилар. Мавсум охиригача давлатга 700 тонна олма, олхўри ва бошқа мевалар сотиш мўлжалланмоқда.

450 МИНГ БАНКА

Наманган консерва заводи помидорнинг янги ҳосилидан тайёрланган дастлабки миллион шартли банка томат пастасини Узоқ Шарқдаги балиқни қайта ишлаш корхоналарига, Сахалиндаги Корсаков шаҳрига 500 минг банка мева компотини жўнатди.

Наманган аграр-саноат бирлашмаси тузилганидан кейин консерва заводининг бир кеча-кундузлик эҳтиёжи 100 тонна ошди. Эндиликда корхонада ҳар куни қарийб 500 тонна сабзавот ва мева қайта ишланмоқда. Улардан 450 минг банка консерва тайёрланмоқда. Бу эса аввалгига қараганда 50 минг банка кўпдир.

ЎзТАГ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

КУРАШ КЕСКИНЛАШМОҚДА

Биринчи лига командалари ўртасида футбол бўйича мамлакат чемпионатида яна икки ўйин ўтказилди. Шунинг натижасида турнир жадвалининг юқори қисмида ўзгаришлар бўлди. Минскнинг «Динамо» футболчилари ўз майдонларида Душанбенинг «Помир» командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлсалар, Москванинг «Спартак» командаси эса Қозонда маҳаллий «Рубин» командаси устидан 3:0 ҳисобида ғалабага эришди.

Командалар турнир жадвалидан қуйидагича ўрин олишди.

	Ў	Ю	Д	М	Т—Н	О
«Пахтакор»	21	10	9	2	31:13	29
«Динамо» (Минск)	21	12	5	4	27:11	29
«Спартак» (Москва)	22	12	5	5	46:30	29
«Кузбасс»	21	13	2	6	36:22	28
«Таврия»	21	10	6	5	27:14	26
«Терек»	21	10	5	6	39:24	25
«Нистру»	21	8	9	4	26:22	25
«Шинник»	21	7	10	4	28:21	24
«Уралмаш»	21	10	4	7	31:30	24
«Помир»	20	10	1	9	28:22	21
«СКА» (Ростов-Дон)	21	6	8	7	22:23	20
«Спартак» (Оржоникидзе)	21	7	4	10	25:31	18
«Торпедо»	21	7	4	10	19:29	18
«Спартак» (Ивано-Франковск)	21	4	9	8	20:29	17
«Динамо» (Ленинград)	20	4	8	8	24:32	16
«Металлург»	21	4	8	9	13:23	16
«Рубин»	22	5	6	11	21:38	16
«Кривбасс»	21	6	3	12	25:35	15
«Колхозчи»	21	6	3	12	22:41	15
«Звезда»	21	1	7	13	14:36	9

Чемпионат ўйинлари 14 августдан давом эттирилади.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

КИНО

3 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак (кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Қўзиқоринхўр одам — «ЧАЙКА» (18, 20, 21.45), «НУКУС» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Куёв ва келин— «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ХИВА» (21.00).

4 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Синдбоднинг олтин саёҳати; Олтин безгак (кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Қўзиқоринхўр одам— «ЧАЙКА» (18, 20, 21.45).

Куёв ва келин— «ВОСТОК» (11, 13, 15.00), «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Квартал ҳисоботи — «ВОСТОК» (17, 18.30, 20, 21.30).

ЁЗГИ БИНОДА

Куёв ва келин — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Тошкент шаҳар медицина билим юрти томонидан Каримжонова Лаъли Ҳакимовна номига берилган 022165 номерли йўқолган ўрта медицина маълумоти тўғрисидаги ШАҲОДАТНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат Чет тиллар педагогика институти томонидан Фания Қобилова Зайниевна номига берилган 050431 номерли йўқолган ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Бухоро область, Қоракўл районидаги 44-ўрта мактаб томонидан Очилов Ғуломжон Норқулович номига берилган 453664 номерли йўқолган ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ ҲУЗУРИДА

ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН

171-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—78 ўқув йилига

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

бўёқчилар, сувоқчилар, паркетчи-дурадгорлар, электропайвандчилар, электромонтажчилар, саноат ускуналарининг ремонти бўйича слесарлар, ғишт терувчилар.

Ўқиш муддати — 1—2 йил.

Билим юртига 8—10-синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганлар иссиқ овқат, кийим-кечак, ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақи билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳо билан тугатганлар олий ва ўрта ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинади.

Кириш ҳақидаги ариза директор номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар билан қўшиб топширилади, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (ёки паспорт), маълумоти ҳақидаги шаҳодатнома, соғлиги ҳақида справка, 4 дона фотосурат (3х4 см.), турар жойидан справка, мактабдан характеристика.

Ҳужжатлар соат 9.00 дан бошлаб қабул қилинади.

Билим юртининг адреси, Тошкент шаҳар — 81, Домбробод кўчаси, 232-мактаб (16-троллейбус, 14-автобуснинг «Домбробод» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ

31-ТОШКЕНТ ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

15, 16, 17 ёшдаги йигитлар ва Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти темир йўл транспортида ишлаш учун қуйидаги мутахассисларни тайёрлайди: ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИ, (ўқиш муддати — 2 йил, ўрта маълумотлилар қабул қилинади. Стипендия — 72 сўм);

ҳаракатдаги составни тузатиш бўйича слесарь, тепловознинг механик қисмлари ремонти бўйича слесарь, тепловознинг электр қисми ремонти бўйича слесарь, тепловоз машинистининг ёрдамчиси, СЦБ электр монтёри, металларни совуқ ҳолда қирқиш бўйича токарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь-механик, электр-газ пайвандчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ— 3 ЙИЛ.

Билим юртини уч йил ўқиб битирганларга ўрта-махсус маълумот тўғрисида диплом берилади.

Билим юртни аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига конкурсдан ташқари кириш ҳуқуқини берадиган имтиёз берилади.

ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртига қабул қилинганлар кийим-бош ва бепул овқат билан таъминланадилар.

Билим юртини тугатганлар темир йўл транспорти ишчилари учун бериладиган барча имтиёзлардан, шунингдек, Совет Иттифоқининг исталган пунктига бориш учун бепул темир йўл билетидан фойдаланадилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: паспорт (ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома), маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), справкалар: турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан ариза, автобиография 3 та фотосурат (3х4 см.), ўқиш ёки иш жойидан характеристика, медицина справкаси (286-форма).

Ҳужжатлар 25 августгача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент-74, Слоним кўчаси (15, 16, 23, 61-автобусларнинг «Замарин кўчаси» бекати, 8, 24, 48, 80 «э» автобусларнинг «Котельная» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

4 АВГУСТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 «Ҳам дўст, ҳам сеҳргар — кино». Москвада бўлиб ўтган X Халқаро кинофестивалнинг болалар фильмлари конкурси якунларига доир. 19.00 Янгиликлар. 19.10 «Игорь юриши ҳақида эртак». Мультфильм. 19.35 Халқ куйлари. Концерт. 19.50 «СССР Конституцияси лойиҳаси ҳақида суҳбатлар». 2-кўрсатув. «СССР ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий тузуми асослари». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский олиб боради. Кўрсатувда юридик фанлари доктори, профессор М. А. Крутоголов иштирок этади. 20.20 «Шопениана». С. М. Киров номли Ленинград давлат академик опера ва балет театрининг спектакли. 20.55 «Саргузашт фильмлар экрани». «Ҳовлидаги одам». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 СССР халқ артисти Е. Мирошниченко куйлайди. Киевдан олиб кўрсатилади. 23.40 Спорт ҳақидаги ҳужжатли фильмлар программаси. 00.15 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор» (такрорий кўрсатув). 12.30 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 3-серия. «1812 йил».

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Петя исмли қуёнча ва ўрмон ошхонаси». Болалар учун қўғирчоқ фильм. 18.45 Спорт кўрсатуви (рус.). 19.15 «Зангори экран» почтаси». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Ижод гулшани». Телевизион журнал. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Пианиночи Долорес Жаҳонгирова ижро этади». 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.45 «Ёмғир ёғиб, шамол эшик қоққанда». Бадиий фильм. 00.15 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

19.00 Кўрсатувлар программаси 19.05 Болалар учун фильм. 19.25 «Орадан қанча йиллар ўтиб кетди». Бадиий фильм. 1-серия. 20.35 Тошкент янгиликлари. 20.55 «Чўл узра камалак». Ҳужжатли фильм. 21.20 Реклама. 21.35 «Би оила тарихи». Телевизион ҳужжатли фильм (рус.).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

Р. — 13345. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64579. Нашр —3120.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.